

JAARVERSLAG EN JAARREKENING 2011

Open Universiteit

de beste! www.ou.nl

Voorwoord

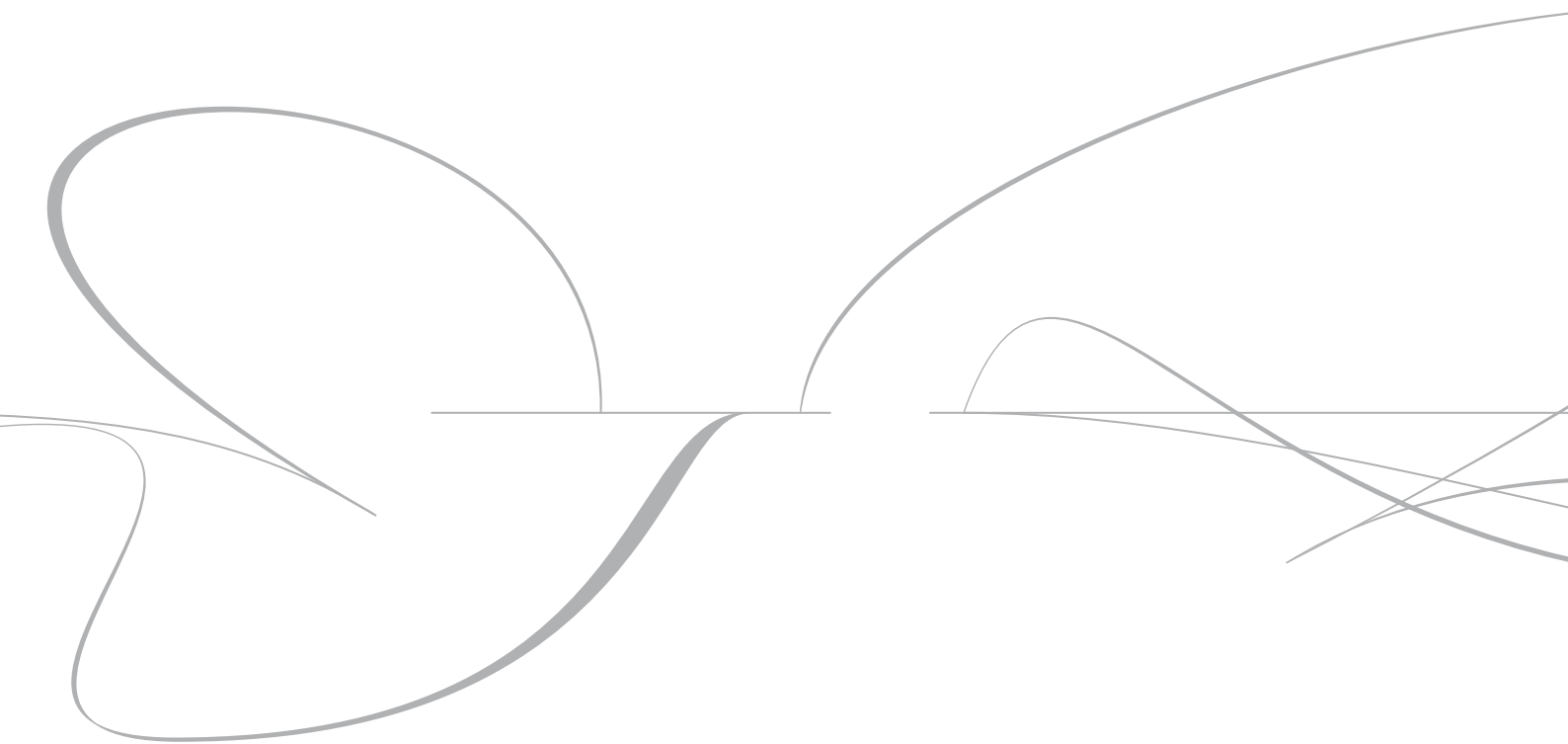
Het jaar 2011 is een spannend jaar voor de Open Universiteit. Een internationaal panel beoordeelt het concept-instellingsplan en het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap reageert eind 2011 op het panelrapport. In de Nationale Studentenenquête 2011 krijgt de Open Universiteit opnieuw de hoogste waardering voor haar opleidingen. Noodgedwongen vindt een omvangrijke reorganisatie van het Ruud de Moor Centrum plaats om de onverwachte halvering van de overheidssubsidie vanaf 2012 op te vangen. Omdat ook de ingeschatte omzetsijging uitblijft, wordt 2011 met een negatief resultaat afgesloten. Bij het College van bestuur is er een wisseling van de wacht: prof. dr. ir. Fred Mulder wordt begin 2011 als rector magnificus opgevolgd door prof. mr. Anja Oskamp en op 1 oktober verlaat CvB-voorzitter drs. Theo Bovens de Open Universiteit. Eind 2011 benoemt de Raad van toezicht zijn opvolger: drs. Sander van den Eijnden.

Deze en andere ontwikkelingen staan beschreven in het jaarverslag 2011. Het eerste deel van het jaarverslag bevat beschrijvingen en beleidsmatige informatie over de instelling. Het financieel jaarverslag, met de jaarrekening en de bekostigingsgegevens, vormt het tweede deel.

Het College van bestuur bedankt alle medewerkers en studenten voor hun inzet en betrokkenheid. Alleen hierdoor kan, elke dag weer, open en innovatief hoger onderwijs – in samenwerking met onderzoek – ontwikkeld, verzorgd en bevorderd worden.

Heerlen, juni 2012

College van bestuur
drs. S.P. van den Eijnden, voorzitter
prof. mr. A. Oskamp, rector magnificus
drs. ing. C.J. Brouwer, vicevoorzitter

Jaarverslag 2011

Open Universiteit

Inhoudsopgave

Jaarverslag 2011

1 Inleiding	7
<i>Missie en doelen</i>	7
<i>Financiën</i>	7
<i>Helderheid en governance</i>	8
<i>Financiële analyse</i>	9
<i>Wisselingen in het College van bestuur</i>	9
<i>Vooruitblik</i>	9
2 Onderwijs en valorisatie	11
<i>Aanbod</i>	11
<i>Werving</i>	14
<i>Academic Experience</i>	14
<i>Convenant NOC*NSF</i>	14
<i>Resultaten</i>	15
<i>Diploma's</i>	15
<i>Studenten</i>	16
3 Onderzoek en valorisatie	19
<i>Netherlands Laboratory for Lifelong Learning</i>	19
<i>Open University Graduate School</i>	19
<i>Centre for Learning Sciences and Technologies</i>	19
<i>Faculiteiten</i>	20
<i>Ruud de Moor Centrum</i>	20
<i>Onderzoekskenngetallen</i>	21
4 Open educational resources	23
<i>OpenU</i>	23
<i>UNESCO-Ieerstoel Open Educational Resources</i>	23
<i>Wikiwijs</i>	23
5 Zakelijke dienstverlening	27
<i>Zorgacademie Parkstad Limburg</i>	27
<i>Faculiteiten</i>	27
<i>Ontwikkelingen</i>	27

6 Professionalisering van leraren	29
<i>Ruud de Moor Centrum</i>	29
7 Internationalisering	31
8 Personeel	33
<i>Organisatie</i>	33
<i>Medezeggenschap</i>	33
<i>Arbeidsvoorwaarden en arbeidsomstandigheden</i>	33
<i>Mobiliteit</i>	33
9 Infrastructurele voorzieningen	35
<i>Huisvesting</i>	35
<i>Informatie- en communicatietechnologie</i>	35
10 Raad van toezicht	37
Bijlage 1 Voorbeelden van valorisatieactiviteiten	38
Bijlage 2 Nieuwe, gereviseerde en gratis cursussen	42
Bijlage 3 Nationale samenwerkingsverbanden op het gebied van onderwijs	44
Bijlage 4 Internationale samenwerkingsverbanden op het gebied van onderwijs en onderzoek	45
Bijlage 5 Personalia	48
Jaarrekening 2011	51

1

h o o f d s t u k e e n

Vertrekkende bestuursvoorzitter drs. Theo Bovens, oktober 2011

Inleiding

Missie en doelen

In 2011 presenteert de Open Universiteit haar concept-instellingsplan 2011 – 2015. In dat plan beschrijft de instelling haar activiteiten op de terreinen onderwijs, onderzoek en valorisatie. Centraal in de missie van de Open Universiteit staat het – in verwevenheid met onderzoek – ontwikkelen, verzorgen en bevorderen van open en innovatief hoger onderwijs. Conform de afspraak met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap vindt medio 2011 een 'review' plaats van het instellingsplan. Die wordt uitgevoerd door een internationaal panel onder voorzitterschap van prof. dr. Marijk van der Wende. Opdracht van het panel is het plan te beoordelen met het oog op een duurzaam perspectief voor de Open Universiteit en de gewenste verdere ontwikkeling van een leven lang leren in Nederland. In september 2011 presenteert het panel zijn rapport en uit zich positief-kritisch over het plan en de toekomstige koers van de Open Universiteit. Eind december 2011 reageert het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap op het panel-rapport. In die reactie kondigt staatssecretaris drs. Halbe Zijlstra aan dat in het voorjaar van 2012 overleg plaatsvindt over nadere standpuntbepaling ten aanzien van de toekomstige ontwikkeling van de Open Universiteit. Daarbij zal ook het advies van de Sociaal-Economische Raad over de post-initiële scholingsmarkt worden betrokken. In december 2011 sluit de VSNU, mede namens de Open Universiteit, het zogenoemde hoofdlijnen-akkoord met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Onderdeel van de afspraken is dat ook de Open Universiteit een voorstel voorbereidt voor prestatieafspraken met het departement over de jaren tot en met 2015.

Financiën

Balanspositie ultimo 2011

Het resultaat over 2011 bedraagt negatief 1.907.000 euro, daar waar voor 2011 een klein positief resultaat is begroot. Het negatief resultaat wordt voornamelijk veroorzaakt door achterblijvende cursusopbrengsten. De rentabiliteit (resultaat/totale baten + rentebaten) bedraagt -2,7 procent; 6,8 procent in voorgaand jaar. Ultimo 2011 bedraagt het balanstotaal 35.001.000 euro; voorgaand jaar 34.663.000 euro. Bij de activazijde van de balans dalen de liquide middelen door uitgaven voor renovatie-investeringen. De passivazijde van de balans wijzigt door de vorming van een voorziening voor reorganisatiekosten voor het Ruud de Moor Centrum en de Business Development Group, alsmede het negatief resultaat over 2011 van 1.907.000 euro.

De solvabiliteit (eigen vermogen/balanstotaal) daalt van 0,24 ultimo 2010 naar 0,19 ultimo 2011.

De solvabiliteit van de sector wetenschappelijk onderwijs bedraagt ultimo 2010 0,50. Indien bij bepaling van de solvabiliteit de voorzieningen worden meegerekend, bedraagt deze ultimo 2011 0,36; in voorgaand jaar 0,37. De solvabiliteit met inbegrip van de voorzieningen bedraagt voor de sector wetenschappelijk onderwijs ultimo 2010 0,56.

Op basis van de begroting 2012 en de daarbij te verwachten investeringen 2012 wordt een verdere stijging van het balanstotaal ultimo 2012 verwacht. De solvabiliteit zal ultimo 2012 hierdoor lager zijn dan ultimo 2011.

De liquiditeit (current ratio) bedraagt ultimo 2011 0,81; ultimo 2010 bedraagt deze ratio 0,91. De current ratio bedraagt voor de sector wetenschappelijk onderwijs 2010 0,91. De verwachting is dat de current ratio ultimo 2012 lager zal zijn dan ultimo 2011.

Risicoparagraaf

De Open Universiteit bevindt zich in een voortdurend veranderende omgeving. Belangrijke omgevingsfactoren zijn met name de effecten van de aanhoudende financiële crisis, de veranderende bekostigingsstructuur en bezuinigingsmaatregelen van de overheid. Deze factoren kunnen een neerslag hebben op de te verwachten inkomstenrealisatie en de doelstellingen die in het instellingsplan staan.

Kasstromen en financieringsbehoefte

De liquiditeitspositie is in 2011 verslechterd als gevolg van de uitgaven ten behoeve van de investeringen ad 4.118.000 euro. De kasstroom uit operationele activiteiten bedraagt 2.463.000 euro. In 2010 bedraagt die 7.310.000 euro. In 2011 hebben geen financieringsactiviteiten plaatsgevonden zoals het aangaan en aflossen van leningen, dan wel het beleggen van middelen in niet direct opeisbare middelen zoals effecten of deposito's.

Investeringen 2012

In 2012 zal naar verwachting voor renovatie van onroerend goed een investering gedaan worden ad 2.900.000 euro. Voor 2013 wordt ten behoeve van deze renovatie nog een investering verwacht ad 1.500.000 euro. Naast de renovatie van onroerend goed zullen er vervangingsinvesteringen plaatsvinden voor ict-werkplekken ad 2.200.000 euro.

Begroting 2012

De begroting 2012 wordt gekenmerkt door halvering van de overheidsbijdrage voor het Ruud de Moor Centrum. Hierdoor zijn de baten 4.000.000 euro minder begroot dan in 2011. Naast de lagere overheidsbijdrage

staat de omzet van een aantal faculteiten en het Centre for Learning Sciences and Technologies onder druk. De lagere inkomsten leiden tot minder uitgaven in de personele sfeer ad 3.000.000 euro en in de materiële sfeer ad 1.000.000 euro. Binnen deze begroting dienen loonstijgingen en stijgingen van pensioenpremies separaat te worden gecompenseerd. Als gevolg van de gedane en voorgenomen investeringen zullen de afschrijvingslasten met 500.000 euro stijgen. Specifieke projecten zoals Lerarenuniversiteit en Netwerk Open Hogeschool Informatica kunnen qua voorfinanciering meer beslag op middelen leggen dan oorspronkelijk begroot is.

Aanwezigheid en werking intern risicobeheersings- en controlesysteem

De aanwezigheid en de werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem hebben in 2011 bijgedragen aan de totstandkoming van de positieve kasstroom uit operationele activiteiten. Aanvullende maatregelen in de vorm van een selectieve vacaturestop, bestedingenstop en ontheffingsprocedures worden in 2012 aangescherpt. De ontwikkelingen vanuit de overheidsfinanciering en de reeds genoemde onzekerheden noodzaken de Open Universiteit vanuit het oogpunt van risicobeheersing haar interne beheersings- en controlemaatregelen aan te vullen dan wel te wijzigen. Zowel inkoopprocedures als een verdieping van de managementinformatieverstrekking zullen prioriteit krijgen als doelstelling voor de aanvulling van de interne beheersings- en controlemaatregelen.

Treasury 2011

Beleid, taken en verantwoordelijkheden voor 'treasury' zijn vastgelegd in een Treasurystatuut. Dat statuut voldoet aan de richtlijnen die zijn verwoord in de Regeling beleggen en belenen, uitgevaardigd door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Bij de Open Universiteit is het primaire doel van treasury financieel risicobeheer. Het secundaire doel is reductie van financieringskosten.

Declaraties leden College van bestuur

In 2011 hebben de leden van het College van bestuur declaraties ingediend voor binnenlandse en buitenlandse dienstreizen. Drs. Theo Bovens declareert 1.046 euro voor binnenlandse dienstreizen en 115 euro voor buitenlandse dienstreizen. Drs. ing. Cees Brouwer declareert 1.496 euro voor binnenlandse dienstreizen en 302 euro voor buitenlandse dienstreizen. Prof. mr. Anja Oskamp declareert 2.316 euro voor buitenlandse dienstreizen. De leden van het College van bestuur hebben in 2011 geen declaraties ingediend voor representatie.

Helderheid en governance

Notitie Helderheid

In het kader van de notitie 'Helderheid' die door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap op 29 augustus 2003 is uitgevaardigd, en aangevuld op 27 augustus 2004, zijn de richtlijnen stringent toegepast bij zowel de publieke verantwoording als bij het interne toezicht van de Open Universiteit.

Deelname eigen personeel aan opleidingen

Vier medewerkers staan in 2011 ingeschreven voor onderwijs van de Open Universiteit. Voor geen van deze studenten heeft de Open Universiteit het collegegeld betaald.

Aanwending Rijksbijdrage voor private activiteiten

De Open Universiteit heeft in 2011 een bedrag ad 128.000 euro aangewend voor uitvoering van private activiteiten van haar deelnemingen. Eind 2009 is in het kader van splitsing tussen private en publieke financiering een holdingstructuur opgezet om de private activiteiten separaat te financieren.

Uitbesteding van (delen van) CROHO-geregistreerde opleidingen

De Open Universiteit besteedt in 2011 geen (delen van) geregistreerde opleidingen uit aan private organisaties en andere instellingen.

Maatwerktrajecten voor bedrijven of organisaties

De Open Universiteit organiseert in 2011 geen maatwerktrajecten voor bedrijven of organisaties voor zover het regulier bekostigde studenten betreft.

Bekostiging van buitenlandse studenten

De Open Universiteit kent in 2011 geen studentgebonden bekostiging voor wat betreft inschrijvingen. Voor de bekostiging van graden zijn de algemeen geldende wettelijke voorschriften van toepassing.

Collegegeld dat niet betaald wordt door studenten

De Open Universiteit heeft hiervoor geen voorzieningen. Wel kent de Open Universiteit een wettelijk opgelegde regeling, waardoor minder draagkrachtige studenten een tegemoetkoming in de studiekosten kunnen verkrijgen. Overige onderwerpen die genoemd worden in de notitie 'Helderheid' zijn niet van toepassing op de Open Universiteit.

Regeling belenen en beleggen

De Open Universiteit heeft in 2011 geen externe middelen aangetrokken of uitgezet welke niet voldoen aan de Regeling beleggen en belenen. De vrijgekomen middelen uit operationele kasstromen zijn als direct opneembare tegoeden beheerd.

Governance

De Open Universiteit onderschrijft de Code goed bestuur universiteiten van de Vereniging van universiteiten.

Beleid voor beheersing uitgaven inzake uitkeringen na ontslag

Het personeelsbeleid van de Open Universiteit is gericht op voorkomen dat medewerkers aanspraak moeten maken op een ontslaguitkering.

In 2011 zijn er geen uitkeringen geweest die aan te merken zijn als ontslagvergoeding. Verder vinden in het verslagjaar geen outplacementtrajecten plaats vanwege reorganisatieontslag.

Ontwikkelingen als gevolg van interne en externe kwaliteitszorg

In het verslagjaar bereidt de Open Universiteit zich voor op de instellingstoets kwaliteitszorg. In het kader van die voorbereiding vindt een proefaudit plaats, die verschillende aandachtspunten oplevert voor aanscherping van het beleid voor kwaliteitszorg.

Informatie over afhandeling van klachten van studenten

Voor de afhandeling van klachten is sedert september 2010 voor studenten één loket ingericht. In 2011 zijn 334 klachten binnengekomen, waarvan 95 procent is afgehandeld.

Financiële analyse

Baten

Ten opzichte van de begroting zijn de Rijksbijdrage en de overige overheidsbijdrage met 987.000 euro toegenomen. De toename van de overige overheidsbijdrage kan in belangrijke mate worden toegeschreven aan de hogere inkomsten voor het project Wikiwijs ad 1.146.000 euro. Daarnaast zijn te verantwoorden bijdrage Ruud de Moor Centrum ad 468.000 euro doorgeschoven naar 2012. De cursusgelden zijn 2.045.000 euro lager uitgevallen dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt door minder opbrengsten van commerciële opleidingen. De baten van werk in opdracht bedragen 526.000 euro minder dan begroot. Een belangrijke oorzaak daarvan is dat er minder Europese onderzoeksubsidies zijn verworven. De overige baten zijn 364.000 euro hoger uitgevallen dan begroot als gevolg van een aantal incidentele baten.

Personele lasten

De personele lasten zijn licht toegenomen ten opzichte van de begroting, ondanks de dotatie aan de (reorganisatie)voorzieningen. De inzet van eigen personeel voor het project Wikiwijs is daar de belangrijkste oorzaak van.

Materiële lasten

De materiële lasten bedragen 454.000 euro meer dan begroot. De hogere lasten betreffen voornamelijk hogere lasten voor huisvesting en marketing.

Wisselingen in College van bestuur

Begin 2011 treedt prof. mr. Anja Oskamp aan als rector magnificus binnen het College van bestuur. Zij volgt prof. dr. ir. Fred Mulder op.

In het voorjaar van 2011 herbenoemt de Raad van toezicht drs. ing. Cees Brouwer als lid van het College van bestuur. Deze herbenoeming heeft betrekking op de periode 1 mei 2011 – 1 mei 2016.

In oktober 2011 verlaat bestuursvoorzitter drs. Theo Bovens de Open Universiteit. Hij maakt een overstap naar de Provincie Limburg waar hij commissaris van de Koningin wordt. Van 1 oktober 2011 tot 1 april 2012 is drs. ing. Cees Brouwer waarnemend bestuursvoorzitter. In december 2011 benoemt de Raad van toezicht drs. Sander van den Eijnden tot nieuwe bestuursvoorzitter. Hij start op 1 april 2012 bij de Open Universiteit.

Vooruitblik

In 2012 zal de Open Universiteit haar instellingsplan afronden. Daarbij zullen uiteraard de resultaten worden betrokken van het overleg dat met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap plaatsvindt over de toekomstige ontwikkeling van de Open Universiteit. Verder bereidt de Open Universiteit zich in 2012 voor op de instellingstoets kwaliteitszorg, die in 2013 plaatsvindt.

2

h o o f d s t u k t w e e

Valorisatievoorbeeld: Onderzoek naar cyberpesten onder jongeren

Onderwijs en valorisatie

De Open Universiteit heeft zes faculteiten en het CELSTEC Education and Training Institute die in 2011 in totaal zes bacheloropleidingen, acht masteropleidingen en twee hbo-opleidingen aanbieden.

De faculteiten verzorgen eveneens Open bachelorprogramma's. Daarnaast heeft de Open Universiteit veel korte programma's in haar aanbod. Een deel daarvan verzorgt de instelling in samenwerking met Nederlandse hogescholen. Voorbeelden van valorisatieactiviteiten staan in bijlage 1.

Aanbod

Hoogste score in Nationale Studentenenquête

In het verslagjaar behaalt de Open Universiteit voor het tweede achtereenvolgende jaar de hoogste plaats in de Nationale Studentenenquête. De Open Universiteit scoort hoog, onder meer op inhoud, wetenschappelijke vaardigheden, informatievoorziening, studiefaciliteiten, toetsing en beoordeling, betrokkenheid en studeerbaarheid. Bovendien staat de Open Universiteit in de keuzegidsen 'Universiteiten', 'Masters' en 'Deeltijd-studies' 2011 op de eerste plaats. In die gidsen staat respectievelijk een vergelijking van alle Nederlandse wetenschappelijke bacheloropleidingen, masteropleidingen en deeltijdopleidingen.

Visitaties

In het kader van de accreditatie van opleidingen vinden onderwijsvisitaties plaats, gericht op waarborgen en verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs. De masteropleiding Management is in het verslagjaar gevisiteerd en geaccrediteerd door de Association of MBAs.

Begin 2011 visiteert de QANU het onderwijs van de faculteit Rechtswetenschappen. Die visitatie resulteert in een aantal aandachtspunten en bijbehorende acties. Het accreditatiebesluit wordt verwacht in 2012.

Kwaliteitszorg

Naast activiteiten die in het teken staan van de voorbereiding op de instellingstoets kwaliteitszorg, onderneemt de Open Universiteit in het verslagjaar tal van zaken. Voor het vijfde jaar voert de instelling onder haar studenten tevredenheidsonderzoeken uit, onder de titel Studentinzicht. Daardoor heeft de Open Universiteit inmiddels goed in beeld wat studenten van hun opleiding vinden en waar nog verbetering mogelijk is.

Om de mening van docenten over de opleiding in kaart te brengen, start in 2011 een structurele peiling, onder de naam Docentinzicht. Die peiling inventariseert onder andere de meningen van docenten over hun opleiding, de relatie tussen opleiding en onderzoek en de professionalisering van docenten. De resultaten van deze evaluaties dienen tevens als input voor de (instellingsbrede) accreditaties.

De Open Universiteit kent inmiddels een groot aantal alumni. Het is van belang om bij hen na te gaan wat zij van de opleidingen vinden en welk effect hun studie heeft op hun verdere leven en loopbaan. Vandaar dat in 2011 een alumni-onderzoek is uitgezet. Daarnaast zijn nog enkele specifieke onderzoeken uitgevoerd, waaronder een onderzoek onder studenten naar het gebruik van mobiele toestellen en sociale media.

Nieuwe en vernieuwde opleidingen en cursussen

De Open Universiteit biedt in 2011 wederom nieuwe opleidingen aan, en zij vernieuwt haar opleidingen. Een overzicht van nieuwe en gereviseerde cursussen staat in bijlage 2.

In 2011 biedt de faculteit Cultuurwetenschappen voor het eerst haar bacheloropleiding aan in drie varianten. Ten eerste de reguliere variant, waarin studenten uitgebreid kennismaken met de vier disciplines van de bacheloropleiding Algemene cultuurwetenschappen. Daarnaast verzorgt deze faculteit vanaf september 2011 de open bachelor waarin studenten de opleiding Algemene cultuurwetenschappen kunnen combineren met delen van andere studies, en de bachelor met educatieve minor. De master Kunst- en cultuurwetenschappen wordt in 2011 verbreed en geoptimaliseerd. Verder start Cultuurwetenschappen met ontwikkeling van onderwijsmateriaal over erfgoed.

Per 1 september 2011 is een beperkt aantal aanpassingen doorgevoerd in het programma van de bacheloropleiding Informatica. In september 2011 starten 33 studenten met de hbo-deeltijdopleiding Informatica die de Open Universiteit met vier hogescholen aanbiedt onder het label Netwerk Open Hogeschool Informatica. De faculteit Informatica bereidt de accreditatieaanvraag voor ten behoeve van een nieuwe wetenschappelijke bacheloropleiding Informatiekunde. Eind 2011 is die aanvraag ingediend bij de Nederlands-Vlaamse accreditatieorganisatie. Daarnaast vraagt de faculteit accreditatie aan voor een nieuwe wetenschappelijke masteropleiding op het gebied van software engineering.

De faculteit Natuurwetenschappen biedt de virtuele klas aan als vorm van synchrone onlinebegeleiding bij de introductie cursus Aarde, mens en milieu, na eerdere invoering bij de cursussen Scheikunde en Levenswetenschappen.

De faculteit Psychologie werkt aan cursussen over klinische psychologie, psychologie van arbeid, organisatie en personeel, en methoden- en statistiekonderwijs. In het verslagjaar maakt de faculteit de cursus E-mental health-interventies. Dat is de eerste Nederlandse academische cursus over de betekenis van 'e-mental health' voor de klinische praktijk. Bovendien start de faculteit met ontwikkeling van een vierde mastervariant, Levensloopspsychologie, die in 2012 op de markt komt.

In 2011 starten de faculteit Rechtswetenschappen en twee hogescholen een nieuwe hogere beroepsopleiding Rechten onder het label Open Juridische Hogeschool.

Met de herinrichting van het curriculum van de wetenschappelijke masteropleiding Onderwijswetenschappen wil het CELSTEC Education and Training Institute de competenties ontwerpen en onderzoeken scherper neerzetten.

Samenwerking

De Open Universiteit werkt veel samen met andere onderwijsinstellingen. Door bundeling van krachten en uitwisseling van expertise stijgen de kwaliteit en de efficiëntie van het onderwijs. Zo vraagt de Open Universiteit bijvoorbeeld aan wetenschappers van andere universiteiten inhoudelijk bij te dragen aan haar cursusmateriaal, omdat de instelling door haar omvang niet alle wetenschappelijke expertise in huis kan hebben. Aan de andere kant kan de Open Universiteit vanwege haar expertise en onderwijsconcept als geen ander bijdragen aan de flexibilisering van het Nederlandse hoger onderwijs. De schakelprogramma's die de Open Universiteit aanbiedt in samenwerking met hogescholen en universiteiten zijn hier een goed voorbeeld van.

Een overzicht van nationale samenwerkingsverbanden op het gebied van onderwijs staat in bijlage 3.

Onderwijsinnovatie

De Open Universiteit werkt net als voorgaande jaren continu aan vernieuwing van onderwijs. De innovaties vinden niet alleen plaats in het Centre for Learning Sciences and Technologies, ook het Instellingsbreed Programma Onderwijs en de faculteiten dragen eraan bij.

De drie programma's van het Centre for Learning Sciences and Technologies, Learning and Cognition,

Learning Media en Learning Networks, dragen in het verslagjaar op diverse manieren bij aan innovatie. Binnen het programma Learning and Cognition zijn in 2011 projecten afgerond, die resulteren in een volledig of gedeeltelijk herontwerp van opleidingen, cursussen en trainingen. Die projecten zijn uitgevoerd bij diverse externe organisaties. Daarnaast worden voor uiteenlopende organisaties en instellingen lezingen verzorgd. Medewerkers van het programma Learning Media voeren het project StreetLearn uit, dat gesubsidieerd is door het SURFnet/Kennisnet Innovatieprogramma. StreetLearn heeft technologie ontwikkeld voor het maken van 'serious games' met behulp van Google Street View. In het programma Learning Networks is gewerkt aan het gebruik van leernetwerken in cursussen en trainingen. In het verslagjaar zijn in dit verband projecten gestart of afgerond bij diverse externe organisaties. Bovendien zijn er onder meer presentaties en workshops verzorgd.

Door het Instellingsbreed Programma Onderwijs wil de Open Universiteit de kwaliteit van haar onderwijs waarborgen en verbeteren. Dat doel bereikt de instelling door permanente meting van onderwijskwaliteit, professionalisering van docenten en medewerkers, en implementatie van onderwijsvernieuwingen. De upgrade van Blackboard 7.2 naar Blackboard 9.1 is uitgevoerd, Moodle is als onderdeel van de centrale leeromgeving in productie genomen en de koppeling met identitymanagement is voorbereid. Bovendien is een aantal didactische modellen voor elektronische werkboeken uitgewerkt en zijn hiervoor templates ontwikkeld in Blackboard en Moodle. De functionaliteiten van de videobank zijn verder uitgebreid en er is een automatische conversie ontwikkeld voor uitlevering van videobestanden op iTunesU en YouTube EDU. Vanaf oktober 2011 zijn alle sys-tentamens vervangen door individuele computergebaseerde tentamens. Verder gaat veel aandacht uit naar risico's van computergebaseerd toetsen minimaliseren, afspraken over beschikbaarheid, noodprocedures en training van surveillanten. Er is eveneens een inventariserend onderzoek opgezet naar de procedures die de Open Universiteit gebruikt om fraude en plagiaat te voorkomen.

In het verslagjaar gaan alle faculteiten het protocol voor contact tussen docent en student gebruiken. Formulering van beleid voor discussiegroepen zal ertoe leiden dat die meer naar tevredenheid van docenten en studenten functioneren. Bovendien inventariseert de Open Universiteit de struikelvakken, zij verbetert de applicatie 'vraag-antwoord' en de gang van zaken rond de brieven die meegestuurd worden met het cursusmateriaal.

Om het studiesucces te verhogen inventariseert de instelling welke activiteiten faculteiten en Onderwijs service centrum op dat gebied ondernemen en er wordt een nieuw aanbod ontwikkeld voor studenten

die op een meer begeleide wijze willen studeren. Het traject Basiskwalificatie Onderwijs wordt ook in 2011 aangeboden aan docenten en de instelling werkt aan nieuwe trainingen voor docenten.

In het verslagjaar exploreert de faculteit Cultuurwetenschappen de verdere mogelijkheden van de virtuele klas. Om multimedia-onderdelen te incorporeren in haar cursussen, schenkt deze faculteit veel aandacht aan gebruik van het programma Emergo. Cultuurwetenschappen werkt in 2011 verder aan computergebaseerde examinering.

De faculteit Psychologie werkt verder aan het virtuele lab, de virtuele klas, de 'experience sampling method' en apps voor onderwijs en onderzoek. Via het virtuele lab kunnen studenten onafhankelijk van tijd en plaats onderzoek uitvoeren. In de virtuele klas vinden zaken zoals communicatie, activiteiten en uitwisseling van bronnen plaats via internetgebaseerde informatie- en communicatietechnologie. De 'experience sampling method' maakt het mogelijk ervaringen en gedragingen systematisch te bestuderen.

De faculteit Rechtswetenschappen introduceert in het verslagjaar bij de Basis cursus recht een serie tussentijdse voortgangstoetsen om studietempo en studierendement te verhogen. Deze faculteit zet in het verslagjaar een experiment op, waarin een groep studenten al het studiemateriaal van vier cursussen op een tabletcomputer krijgt. Verder worden er steeds meer video-opnames en digitale toetsen gebruikt zodat studenten kunnen oefenen en kennis kunnen opdoen of toepassen. Het model voor elektronische werkboeken op Studienet is verder ontwikkeld en de virtuele klas wordt in toenemende mate gebruikt.

Vorbereidingscursussen en voortentamens

Ook in 2011 organiseert de Open Universiteit voorbereidingscursussen en voortentamens voor vwo'ers die door een ontoereikend profiel niet voldoen aan de toelatingseisen van een hogeschool of universiteit. Het betreft de vakken biologie, natuurkunde, scheikunde en wiskunde. Tevens start de instelling met wiskunde-cursussen en tentamens voor afgestudeerde hbo'ers die toegelaten willen worden tot een schakelprogramma van een masteropleiding aan de Technische Universiteit Delft. In het studiejaar 2010 – 2011 nemen 359 studenten deel aan een voorbereidingscursus en 1.666 studenten leggen een voortentamen af.

Commissie voor de examens

De Open Universiteit heeft één centrale examencommissie voor al haar opleidingen. De taken en bevoegdheden van de Commissie liggen met name op het vlak van kwaliteitszorg voor tentaminering, diplomering en besluitvorming inzake vrijstellingen, toelating tot

masteropleidingen en goedkeuring van vrije wetenschappelijke opleidingen. Met het oog op de instellingstoets kwaliteitszorg die in 2013 zal plaatsvinden, wordt een proefaudit uitgevoerd. De auditcommissie stelt vast dat de Commissie een heldere visie en duidelijke werkwijze heeft.

Naar aanleiding van wijzigingen in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek besteedt de Commissie gedurende het verslagjaar aandacht aan aanscherping van haar beleid op het gebied van kwaliteitszorg. De nieuwe kwaliteitseisen zullen vastgelegd worden in een overkoepelend kwaliteits-handboek, dat in 2012 wordt opgeleverd.

Lerarenuniversiteit

In het najaar van 2011 start het project Lerarenuniversiteit, dat docenten uit het basisonderwijs en voortgezet onderwijs praktijkgerichte professionaliseringsmodules gaat aanbieden. Dit project maakt gebruik van het onderwijs en de expertise van de faculteiten, het Centre for Learning Sciences and Technologies en het Ruud de Moor Centrum. Daarnaast zal de Lerarenuniversiteit ook nieuw (vak)didactisch materiaal ontwikkelen, onder meer in samenwerking met lerarenopleidingen.

Werving

De Open Universiteit voert een actief wervingsbeleid, gericht op mensen van 18 jaar en ouder die studie willen combineren met bijvoorbeeld werk, gezin, topsport of zorgtaken. Gedurende het hele jaar werft de instelling nieuwe studenten.

In 2011 is de crossmediale aanpak gestandaardiseerd, waarbij het accent ligt op een online-aanpak en interactiviteit. De Open Universiteit is in onderwijsland frontrunner op dit gebied en loopt mee voorop in nieuwe en komende trends, bijvoorbeeld door het gebruik van mobiele marketing. Daarbij gaat het om de inzet van Google Adwords voor mobiel adverteren en banners in apps van 'de Volkskrant', 'NRC' en 'NRC Next'. Het resultaat is dat tien procent van de bezoekers via hun mobiel apparaat naar de corporate website www.ou.nl komt. In 2011 is een plan gemaakt voor een website die nog geschikter is voor mobiele apparaten. Deze website wordt in 2012 opgeleverd.

De spontane naamsbekendheid stijgt in het verslagjaar van 2 procent naar 7 procent en de geholpen naamsbekendheid stijgt van 10 procent naar 20 procent. Halverwege het verslagjaar is de nieuwe corporate website gelanceerd. In 2012 introduceert de instelling haar nieuwe webwinkel.

Academic Experience

Vanaf de start in 2006 hebben 673 jongeren een academische cursus van de Open Universiteit bestudeerd. Het grootste deel van die studenten is afkomstig uit de bovenbouw van het vwo. Zij gebruiken de bestudering van een cursus om studievaardigheden verder te ontwikkelen, zodat zij een betere keuze kunnen maken voor een vervolgstudie. In 2011 bieden 22 scholen hun leerlingen de kans deze ervaring op te doen en twee instituten voor hoogbegaafdheid adviseren hun cliënten met het studiemateriaal van de Open Universiteit te werken.

Convenant NOC*NSF

De Open Universiteit en NOC*NSF sluiten eind 2006 een convenant, waardoor topsporters gratis kunnen studeren bij de Open Universiteit. In 2011 zijn 29 nieuwe studenten tot de regeling toegelaten. Sinds de start van het convenant zijn totaal 114 topsporters toegelaten tot de regeling.

Resultaten

Studenten en modulenaftzet

In 2011 begroet de instelling 5.750 nieuwe studenten. Gedurende het verslagjaar hebben 25.938 studenten de beschikking over inschrijvingsrechten.

In het verslagjaar behoren 8.504 studenten tot de categorie tweedekansstudenten.*

De modulenaftzet, het aantal verkochte modulen exclusief voortentamens, is in het verslagjaar 1 procent lager dan in 2010.

	2011	2010
totaal aantal modulen	47.991	48.476
faculteit Cultuurwetenschappen	5.611	5.725
faculteit Informatica	3.167	3.042
faculteit Managementwetenschappen	9.978	10.772
faculteit Natuurwetenschappen	1.508	1.815
faculteit Psychologie	16.032	16.300
faculteit Rechtswetenschappen	10.596	9.803
CELSTEC Education and Training Institute	1.099	1.019

**Studenten die ingeschreven staan bij Nederlandse studiecentra en niet eerder een hogere beroepsopleiding of wetenschappelijke opleiding hebben voltooid. Studenten bij Vlaamse studiecentra worden hierbij buiten beschouwing gelaten.*

Diploma's*

In 2011 reikt de Open Universiteit 1.044 diploma's uit: 271 wo-bachelordiploma's, 314 wo-masterdiploma's en 459 propedeusediploma's.

	propedeuse- diploma's	diploma's bacheloropleidingen	diploma's masteropleidingen
faculteit Cultuurwetenschappen	81	37	23
faculteit Informatica	16	11	1
faculteit Managementwetenschappen	13	13	158
faculteit Natuurwetenschappen	17	5	5
faculteit Psychologie	214	128	74
faculteit Rechtswetenschappen	118	77 **	46
CELSTEC Education and Training Institute	-	-	7
totaal	459	271	314

**Getuigschriften in wettelijke zin (Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek)*

*** Inclusief één vrij wo-diploma*

Studenten

Voorlichting en advisering

Veel relevante informatie voor studenten is in 2011, net als in voorafgaande jaren, opgenomen in de elektronische kennisbank van de afdeling Service en informatie, front office voor studenten. Voor individuele, specifieke voorlichting en advisering kunnen studenten terecht bij de sector Onderwijs en examens die fungeert als back office.

Studenten die een reguliere universitaire bacheloropleiding of masteropleiding volgen, kunnen hun actuele en persoonlijke studiepad raadplegen in het digitale studieresultatenregistratiesysteem. Dat biedt studenten tevens een actueel studie- en inschrijfadvis. Om studenten wegwijz te maken in de tentaminering van de Open Universiteit organiseert zij net als in voorgaande jaren multiplechoicetentamentrainingen. Die voorzien in een behoefte en worden eveneens in 2012 aangeboden.

De Studiecoach is een interactieve, open site die alle studenten en belangstellenden ondersteuning biedt bij hun studieproces. Met de Studieplanner kunnen studenten per cursus een planning maken, zodat zij inzicht krijgen in de tijd die voor de cursus nodig is.

Studiecentra

In de studiecentra vindt niet alleen begeleiding van studenten plaats, zij zijn ook steeds meer een ontmoetingsplaats voor mensen die leren. Net als in voorgaande jaren bezoeken studenten deze centra frequent om een (elektronisch) tentamen of examen af te leggen. In het verslagjaar maakt de Open Universiteit een blauwdruk waarin staat hoe de studiecentra op een meer eigentijdse en moderne manier hun functie kunnen vervullen. In de pilot voor een studiecentrum in oprichting in Almere continueert de Open Universiteit in 2011 de samenwerking met de Nieuwe Bibliotheek in Almere. In 2012 onderzoekt de instelling de mogelijkheden in Almere de dienstverlening verder uit te breiden, waaronder onlinetentamens afnemen.

Vlaanderen

Samen met de Vlaamse overheid wordt in zes studiecentra aan Vlaamse studenten de mogelijkheid geboden een academische studie op afstand te volgen. Het gehele onderwijsaanbod van de Open Universiteit staat ter beschikking. In het verslagjaar staan 2.470 studenten ingeschreven bij de studiecentra in België.

Voorzieningen voor studenten met een functiebeperking

In 2011 biedt de Open Universiteit specifieke voorzieningen aan ruim zeshonderd studenten met een functiebeperking. De voorzieningen variëren; het gaat onder meer om aangepaste studiematerialen en tentamens, voor rolstoelen toegankelijke studiecentra, alternatieven voor verplichte studiebijeenkomsten, toestaan dat deze studenten speciale software gebruiken en thuis tentamen afleggen. Daarnaast heeft de instelling voor deze studenten een speciale studieadviseur.

In samenwerking met het expertisecentrum handicap + studie verzorgt de instelling trainingen voor medewerkers die regelmatig contact hebben met functiebeperkte studenten.

Kortingsregeling

Wettelijk is vastgelegd dat de Open Universiteit uit eigen middelen een voorziening treft voor minder draagkrachtige studenten. De Kortingsregeling Cursusgeld Open Universiteit geeft een inkomensafhankelijke korting op de cursusprijs van tachtig of vijftig procent. In 2011 studeren bij de Open Universiteit 485 studenten met een kortingsregeling.

3

h o o f d s t u k d r i e

Onderzoek en valorisatie

De Open Universiteit verricht onderzoek in een aantal wetenschappelijke disciplines. Het streven is binnen de hele universiteit een gedegen onderzoeksklimaat te scheppen en het onderzoek sterker met het onderwijs te verbinden, op metaniveau en op disciplinair niveau. Daarbij ligt de instellingsbrede focus van het onderzoek van de Open Universiteit op het thema leren in de kennissamenleving. Dit omvat waar mogelijk ook het disciplinaire onderzoek. Het Centre for Learning Sciences and Technologies staat garant voor hoogwaardig onderwijskundig onderzoek. Het Ruud de Moor Centrum voor professionalisering van leraren ontwikkelt op basis van wetenschappelijk onderzoek en praktijkervaringen generieke kennis voor het onderwijsveld. Disciplinair onderzoek van de faculteiten is gericht op de verwevenheid met onderwijs, waardoor accreditatie gewaarborgd is. Daarnaast besteden alle faculteiten en onderzoeksgroepen in toenemende mate aandacht aan promotieonderzoek. Voorbeelden van onderzoeksactiviteiten staan in bijlage 4.

Netherlands Laboratory for Lifelong Learning

Het Netherlands Laboratory for Lifelong Learning heeft in 2011 zijn programma verder ontwikkeld en de interne samenhang versterkt zodat het in grotere mate een onderzoeksgemeenschap wordt, waarin de activiteiten van verschillende disciplines op het gebied van een leven lang leren worden gebundeld. In het verslagjaar start het Netherlands Laboratory for Lifelong Learning met een ambitieuze programmering voor de jaren 2011 – 2015. Er zijn zes programmaliijnen, namelijk Lifelong learning in a cognitive-educational perspective, Networked learning, Personal and professional development: Implicit learning and implicit knowledge, Organizational learning, The teacher perspective en The learning media perspective. Voor alle programmaliijnen zijn nieuwe onderzoeksprojecten gestart. In het verslagjaar is tevens de basis gelegd voor kwaliteitsbewaking van projecten en versterking van kennis-circulatie en communicatie in de onderzoeksgemeenschap. Wederzijdse afstemming vindt plaats met de Open University Graduate School.

Open University Graduate School

De Open Universiteit kent sinds 2010 voor haar promovendi een Open University Graduate School. Deze Graduate School is een 'community' binnen de Open Universiteit waar zowel interne en met nadruk ook externe promovendi ondersteuning krijgen tijdens

hun werkzaamheden. De Graduate School biedt randvoorwaarden en faciliteiten die vooral de opleiding van de promovendus betreffen. Verder wil de Graduate School promovendi de gelegenheid geven om ervaringen uit te wisselen. Naast persoonlijke scholingsfaciliteiten voor individuele promovendi organiseert de Graduate School in 2011 verschillende algemene activiteiten, zoals cursussen voor promovendi, een landelijke dag voor alle promovendi en ondersteuning bij de opzet van een promovendi-netwerk. In 2011 vinden twaalf promoties plaats en in 2012 staan er ruim 25 gepland. Verder zijn er eind 2011 ruim 250 promotietrajecten; bij ongeveer 150 trajecten gaat het om externe promovendi.

Centre for Learning Sciences and Technologies

Het onderzoek van het Centre for Learning Sciences and Technologies wordt uitgevoerd in drie programma's, namelijk Learning and Cognition, Learning Media en Learning Networks. De programma's Learning and Cognition en Learning Networks participeren actief in de Graduate School.

Het beleid van Learning and Cognition is erop gericht de internationale reputatie van het programma te continueren. Nationaal en internationaal werken medewerkers van Learning and Cognition samen met veel organisaties, universiteiten en hogescholen. Binnen het programma Learning Media is het deelprogramma Immersive Media gericht op gameconcepten voor leren en onderwijzen. Het deelprogramma Mobile Learning richt zich op scholing met behulp van mobiele toepassingen. In samenwerking met de University of the West of Scotland is een Nederlands-Schotse studie uitgevoerd naar gaming in het hoger onderwijs. Met de Heriot-Watt University is een Europese Special Interest Group voor 'game mechanics' gestart. In het verslagjaar is met vier partners, en subsidie van de Euregio, gestart met het project EMuRgency. Dat project werkt aan een grensoverschrijdend alarmsysteem voor de gezondheidszorg, en innovatieve scholing, zoals e-learning, games, mobiele applicaties, om zoveel mogelijk mensen te leren reanimeren. Internationale samenwerking vindt ook plaats in de Games and Learning Alliance – Network of Excellence for Serious Games. Met vijf Europese partners is het projectvoorstel Continuing/Higher Education in Research Methods Using Games opgesteld voor het Lifelong Learning Programme. Dit project start in 2012.

Het programma Learning Networks is gericht op online sociale netwerken voor ondersteuning van leren in professies en bestudeert de verschillende aspecten

van informeel leren. Op nationaal niveau werken medewerkers samen met Radboud Universiteit Nijmegen, Technische Universiteit Eindhoven en Universiteit Utrecht. Op internationaal niveau zijn de partners onder meer Katholieke Universiteit Leuven, Karl-Franzens-Universität Graz, University of Glasgow, Lancaster University, Universidad de Salamanca, University of Piraeus, Aalborg Universitet, Plovdiv University, Sofia University, University of Bucharest, The University of Manchester, Universitat Oberta de Catalunya en The Open University. De samenwerkingsverbanden leiden onder meer tot publicaties in wetenschappelijke tijdschriften, bijdragen aan conferenties, uitwisseling van personeel en verwerving van subsidies.

Faculteiten

De wetenschappelijke staf van de faculteit Cultuurwetenschappen begeleidt eind 2011 ongeveer twintig buitenpromovendi. De midterm-onderzoekvisitatie staat gepland voor 2012. Ter voorbereiding evalueert de faculteit haar onderzoek.

Onderzoek van de faculteit Informatica bevindt zich op het grensvlak van informatica en onderwijs.

De faculteit maakt in 2011 een nieuw onderzoek-beleidsplan, onderzoekplannen per domein en stelt een onderzoekmanagementteam in.

Het onderzoek van de faculteit Managementwetenschappen betreft voor een groot deel leren in organisaties en valt onder het Netherlands Laboratory for Lifelong Learning en het Research Center on Accounting Control Change. Net als in voorgaande jaren is het onderzoeksbeleid gericht op het stimuleren van onderzoek en het bevorderen van een onderzoek-klimaat.

In het verslagjaar krijgt Managementwetenschappen een bijzonder hoogleraar Management, in het bijzonder professionalisering. 1 buitenpromovendus rondt zijn promotie af, en 25 buitenpromovendi starten met hun promotie. In november organiseert de PhD-school haar eerste onderzoekcongres. Managementwetenschappen heeft in totaal 77 PhD-studenten. In het kader van de 'midterm review' geeft een commissie van drie wetenschappers een positief oordeel over het onderzoek.

Het thema 'Naar een duurzame samenleving: verken- nen – leren – sturen' staat centraal in het onderzoek van de faculteit Natuurwetenschappen. In 2011 voert een externe commissie van drie hoogleraren een 'midterm review' uit. Die commissie vindt dat het facultaire onderzoeksplan realistisch is, dat het goed wordt uitgevoerd en structureel wordt geëvalueerd. Voor haar onderzoek werkt de faculteit samen met kennisinstellingen in binnen- en buitenland.

Prof. dr. Rietje van Dam-Mieras, hoogleraar bij de faculteit Natuurwetenschappen, bekleedt de UNESCO-leerstoel Knowledge Transfer for Sustainable

Development Supported by ICT. Het onderzoek spitst zich toe op het gebruik van leeromgevingen en leer-netwerken in het hoger onderwijs.

Het onderzoeksprogramma van de faculteit Psychologie is getiteld The interaction between implicit and explicit strategies for behaviour. Deze faculteit werkt veel samen met onderzoekers van andere universiteiten en onderzoeksinstituten. In het verslag-jaar start Psychologie met drie onderzoeken die gesubsidieerd worden door ZonMw, het Netherlands Laboratory for Lifelong Learning en het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

De faculteit Rechtswetenschappen werkt in 2011 verder aan het facultaire onderzoeksprogramma Kennis en verantwoordelijkheid in het recht. Rechtswetenschappen kent een onderzoekscommissie die de decaan adviseert over het onderzoeksbeleid, het wetenschappelijk jaarverslag samenstelt en advies uitbrengt over nieuwe onderzoeksprojecten. Naar aanleiding van de 'midterm review' in 2010 is in 2011 het facultaire beleid voor wetenschappelijk onderzoek aangepast. De faculteit beschikt over vijf bijzonder hoogleraren die onderzoek verrichten en promovendi begeleiden.

Ruud de Moor Centrum

Wetenschappelijk praktijkonderzoek naar de professionalisering door leraren is de kernactiviteit van het Ruud de Moor Centrum. In 2011 zijn er 37 promovendi, waarvan er 4 een onderzoek uitvoeren dat ressorteert onder het Netherlands Laboratory for Lifelong Learning.

Op initiatief van het Ruud de Moor Centrum en de omroep NTR vindt in 2011 een onderzoek plaats onder leraren, ouders en leerlingen naar de kwaliteit van het onderwijs. Het televisieprogramma Avond van het Onderwijs van NTR gaat uit van de onderzoeksresultaten.

In het verslagjaar wordt het onderzoeksprogramma aangescherpt en teruggebracht naar vier programma-lijnen voor 2012. Binnen de programmalijn Wat beweegt leraren onderzoekt dit centrum welke rol de motivatie van leraren speelt in het slagen of mislukken van projecten voor innovatie of professionalisering. De programmalijn Sociaal leren betreft onderzoek naar de manier waarop sociale verbanden waarin leraren functioneren, bijdragen aan hun professionele ontwikkeling. Door het programma Reflection in action verwerft het Ruud de Moor Centrum inzicht in de wijze waarop leraren beslissingen nemen over gebruik van ict-hulpmiddelen of deelname aan activiteiten voor professionalisering. In de programmalijn Professionele identiteit wordt onderzocht op welke wijze de profes-sionele identiteit van leraren hun handelen in de school bepaalt. In alle programma's wordt het weten-schappelijk praktijkgericht onderzoek samen met leraren opgezet en uitgevoerd.

Onderzoekskengetallen

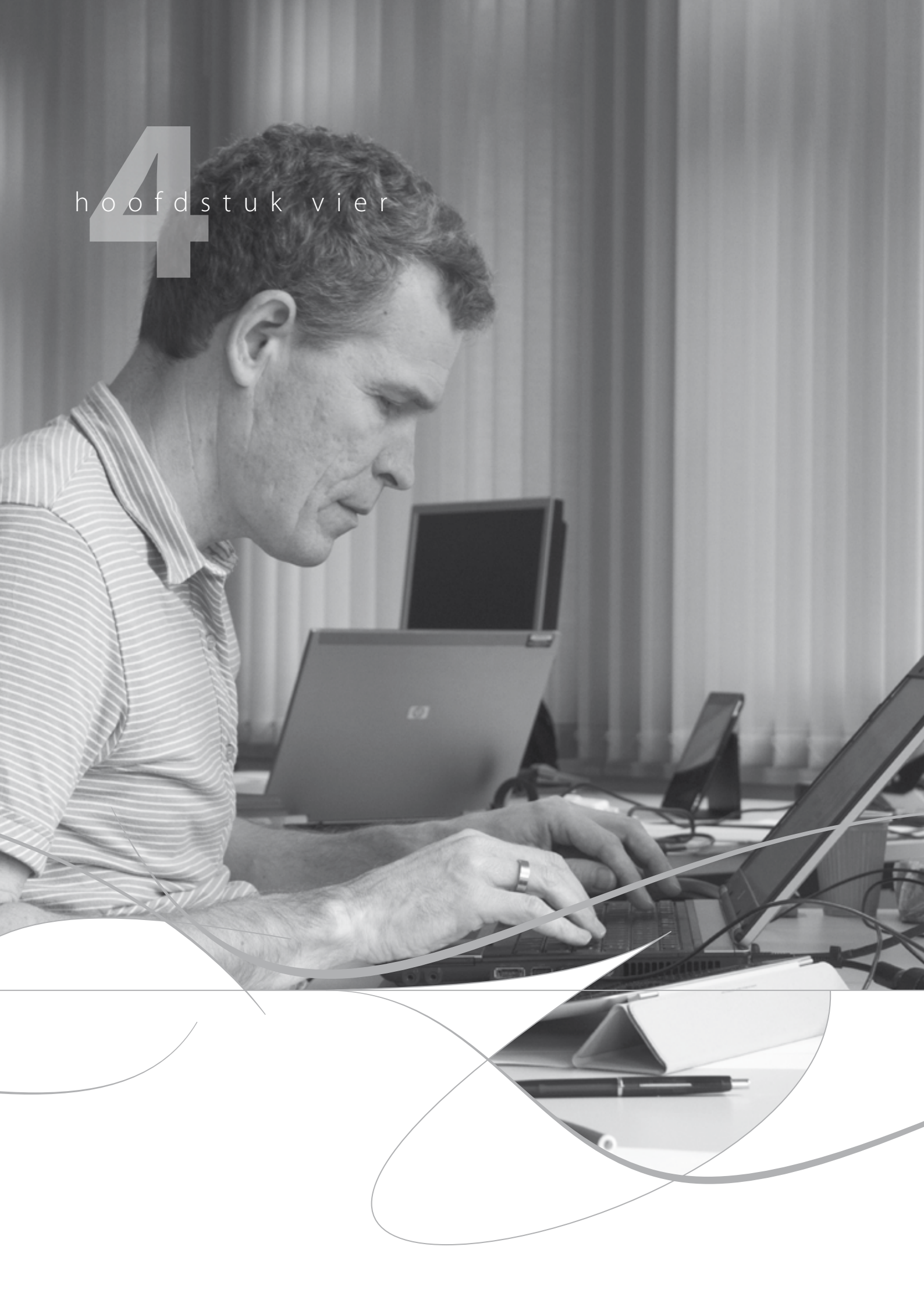
	inaugurale redes	dissertaties	wetenschappelijke publicaties	vakpublicaties	congresbijdragen/ overig	afscheidsredes
faculteit Cultuurwetenschappen	1	-	28	43	72	-
faculteit Informatica	-	-	57	18	18	-
faculteit Managementwetenschappen	3	1	50	46	74	-
faculteit Natuurwetenschappen	-	-	46	10	16	1
faculteit Psychologie	-	1	76	2	66	-
faculteit Rechtswetenschappen	7	5	86	65	96	-
Centre for Learning Sciences and Technologies*	-	4	139	23	256	-
Ruud de Moor Centrum	-	1	26	51	62	1
totaal	11	12	508	258	660	2

**Inclusief de onderzoekskengetallen van het CELSTEC Education and Training Institute*

De publicaties staan op www.ou.nl/publicaties.

4

hoofdstuk vier

Open educational resources

De Open Universiteit is al een aantal jaren actief op het terrein van 'open educational resources'. Die kunnen de kwaliteit en diversiteit van leer materiaal verhogen, onderwijs toegankelijker maken en onderwijsmogelijkheden vergroten. Op het terrein van 'open educational resources' vervult de Open Universiteit een voortrekkersrol.

OpenU

OpenU is een interactief portaal en richt zich op de leerbehoeften van professionals door webgebaseerde diensten aan te bieden. Dit portaal wordt ook gebruikt als elektronische leeromgeving. Daarnaast is het een digitaal platform voor samenwerking tussen de Open Universiteit en andere partijen. In 2011 krijgt de ontwikkeling van OpenU een forse impuls. Het Instellingsbreed Platform Onderwijs van de Open Universiteit ontwikkelt op www.OpenU.nl een portaal waar docenten van de instelling alle informatie kunnen vinden over ontwikkeling en exploitatie van open afstandsonderwijs. Het portaal van de faculteit Informatica is opengesteld, naast het reeds gerealiseerde portaal Onderwijs- en Leerwetenschappen van het CELSTEC Education and Training Institute. Dat instituut verzorgt al haar cursussen in OpenU. Het portaal Onderwijs- en Leerwetenschappen wordt eveneens ingezet voor geregistreerde gebruikers en studenten en biedt vaste arrangementen aan.

Het nieuwe aanbod op OpenU bestaat uit vrij toegankelijke cursussen, 'master classes', 'topic communities', 'snapshots' die bestaan uit enkele hoofdstukken uit het cursusmateriaal, webinars, en vaste arrangementen. Als onderdeel van een vast arrangement hebben gebruikers toegang tot de inhoud van alle cursussen. Een deel van de nieuwe producten, met name vrij toegankelijke cursussen, de 'topic communities' en de 'master classes', geeft toegang tot kennis en expertise van het Centre for Learning Sciences and Technologies. Het gaat om kennis en expertise die voorheen alleen beschikbaar is geweest binnen dat centrum en derhalve draagt het bij aan reputatieversterking. Verder kunnen medewerkers, studenten en geïnteresseerden via dit portaal bloggen en met elkaar communiceren.

De faculteit Informatica geeft door middel van 'snapshots' geïnteresseerden een inzicht in vrijwel het gehele cursusaanbod. Deze 'snapshots' zijn eveneens als 'open educational resources' te bestuderen. Verder maakt deze faculteit voor www.OpenU.nl de vrij toegankelijke cursus Programmeren in Scala, en maakt zij 10 procent van iedere cursus vrij toegankelijk. Het CELSTEC Education and Training Institute start onlinemasterclasses over actuele thema's in de onderwijswetenschap.

schappen. Bovendien maakt dit instituut de vrij toegankelijke cursus Introductie in ontwerpen van onderwijs en opleidingen. De faculteit Psychologie werkt in het verslagjaar aan ontwikkeling van een profiel dienst voor haar studenten op www.OpenU.nl.

OpenU maakt in het verslagjaar een gestage groei door. Eind 2011 zijn er 1.959 geregistreerde gebruikers. Het aantal unieke bezoekers bedraagt 43.213, waarvan er 14.378 het portaal Onderwijs- en Leerwetenschappen bezoeken en 28.835 het portaal Informatica. Van juli tot en met november is www.OpenU.nl in totaal 65.026 keer bezocht. 23.345 keer betreft het Onderwijs- en Leerwetenschappen en 41.681 keer Informatica. In totaal zijn meer dan 280.000 pagina's bekeken.

UNESCO-leerstoel Open Educational Resources

Eind 2010 honoreert UNESCO de aanvraag van een leerstoel Open Educational Resources. De Open Universiteit benoemt voormalig rector magnificus prof. dr. ir. Fred Mulder op deze leerstoel. In hoofdlijnen omvat het programma twee onderdelen. Ten eerste de start van een Global OER Graduate School, gecoördineerd door de Open Universiteit, en ten tweede de ontwikkeling van een OER Knowledge Cloud onder coördinatie van de Athabasca University. Daarnaast behelst het programma de inventarisatie van activiteiten die wereldwijd ondernomen worden op het gebied van 'open educational resources'. Er wordt eveneens gewerkt aan de vestiging van meer UNESCO-leerstoelen Open Educational Resources, met name in Afrika, Azië en Latijns-Amerika. Het project OERNED van de Open Universiteit valt onder deze leerstoel. In dat project zijn businessmodellen voor 'open educational resources' bestudeerd en het levert in 2011 deelrapporten op. Het eindrapport van het project OERNED verschijnt in 2012.

Wikiwijs

In opdracht van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap realiseren de Open Universiteit en Kennisnet Wikiwijs, het internetplatform waar docenten leer materiaal kunnen vinden, maken en delen met elkaar. De Open Universiteit is in het Wikiwijs-programma verantwoordelijk voor inhoud, professionalisering, onderzoek en communicatie. In september 2010 is Wikiwijs 1.0 gelanceerd waarna tot en met februari 2011 een grote publiciteitscampagne plaatsvindt. In maart 2011 eindigt het eerste

programma Wikiwijs en start het vervolgprogramma 'Open leermateriaal met Wikiwijs in duurzaam perspectief'. Daarin wordt het platform in de jaren 2011 – 2013 doorontwikkeld in nauwe samenwerking met docenten en organisaties in het onderwijsveld zoals PO-Raad, VO-raad, MBO Raad, Groene Kennis Coöperatie, SLO en SURF.

In 2011 zijn onderdelen van het platform Wikiwijs voortdurend verbeterd en in november komt een nieuwe versie beschikbaar. Het aantal docenten dat regelmatig via wikiwijs.nl gebruikmaakt van open, digitaal leermateriaal stijgt. Het aantal downloads is in 2011 ruim 345.000, het dubbele van 2010. Bovendien stellen steeds meer organisaties, zoals Groen Onderwijs, hun leermateriaal beschikbaar via Wikiwijs.

5

hoofdstuk vijf

Zakelijke dienstverlening

De Open Universiteit ziet de zakelijke markt als één van de markten voor haar producten en diensten. Zij inventariseert de behoeften van bedrijven en instellingen aan kennisvergroting op hbo-niveau en universitair niveau, om een passend aanbod academische cursussen, cursussen en opleidingen te verzorgen.

Zorgacademie Parkstad Limburg

De Zorgacademie Parkstad Limburg wil het dreigende tekort aan personeel in de zorgsector pareren. Naast de Open Universiteit participeren Arcus College, Hogeschool Zuyd, Atrium Medisch Centrum Parkstad, Mondriaan, een instelling voor geestelijke gezondheidszorg, en oudereninstelling Sevagram. Het internationale project Declining, Ageing and Regional Transformation verkiest de Zorgacademie in 2011 tot het beste Europese Health Innovation Project. Meerdere ministeries vinden de Zorgacademie in het kader van krimpexperimenten een toonaangevend voorbeeld. Diverse andere regio's nemen het concept van de Zorgacademie over, en krijgen begeleiding van deze academie.

In het kader van een Europese subsidie voor 'cure and care' is de Zorgacademie gevraagd kennis en kunde te delen met België, Duitsland en Nederland. De Open Universiteit ontwikkelt enkele producten.

Faculteiten

In 2011 verzorgt de faculteit Informatica opnieuw onderwijs voor de Voorziening tot samenwerking Politie Nederland. 25 medewerkers volgen opleidingen die gebaseerd zijn op de bacheloropleiding Informatica en de Master of Science Management. Deze faculteit is voor de Belastingdienst actief op twee terreinen. Voor in totaal circa driehonderd medewerkers verzorgt Informatica de workshops Security, Architectuur en Systeemintegratie. In de reeks ICT-topseminars voor het topmanagement verzorgt Informatica samen met IMAC, Overheidsacademie voor informatiemanagement, seminars voor circa negentig hogere managers. Bij de Rijksacademie voor de Bedrijfsvoering is een hoogleraar van de faculteit kerndocent in het programma Projectmanagement, dat circa vijftien deelnemers heeft. Bovendien starten in het verslagjaar 61 medewerkers van verschillende bedrijven met een Certified Professional Program.

De faculteit Managementwetenschappen verzorgt voor GTP een Certified Professional Program Advanced Studies in Management. In samenwerking met de Business Development Group van de Open Universiteit

verzorgt Managementwetenschappen een cursus Strategische Personeelsplanning voor de Zorgacademie Parkstad Limburg en Salus Gelria. De faculteit Rechtswetenschappen levert onder meer aan de Nederlandse Politieacademie onderwijsmateriaal voor een deel van de recheopleiding. Voor de Voedsel en Warenautoriteit reviseert deze faculteit de inhoud van het cursus- en tentamenmateriaal van de opleiding tot bijzonder opsporingsambtenaar.

Ontwikkelingen

In de eerste helft van 2011 start de Open Universiteit met uitvoering van het Actieplan zakelijke markt. Om de onderwijsproducten van de instelling doelgerichter te vermarkten, zijn drie soorten organisaties onderkend, namelijk driehonderd zorginstellingen, vijfhonderd overheidsinstellingen en tweehonderd zakelijke dienstverleners. Zes relatie- en accountmanagers leggen contact met beslissers in de geselecteerde organisaties. Bovendien investeert de Open Universiteit in het verslagjaar in de ondersteuning van relatie- en accountmanagers.

Om de behoefte van bedrijven en instellingen aan de producten van de Open Universiteit te inventariseren en hen een passend product te bieden, zijn er in het verslagjaar vier regionale relatiemanagers. Zij betreden op actieve wijze de zakelijke markt. In 2011 is een plan van aanpak opgesteld, dat onder meer aandacht schenkt aan gerichte benadering van speciaal geïdentificeerde doelgroepen.

6

h o o f d s t u k z e s

Professionalisering van leraren

De Open Universiteit draagt bij aan de bestrijding van het lerarentekort. Deze taak is ondergebracht bij het Ruud de Moor Centrum. Dat centrum doet wetenschappelijk praktijkgericht onderzoek naar professionalisering van leraren (hoofdstuk 3) en ondersteunt leraren in hun professionalisering.

Ruud de Moor Centrum

Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap kondigt in 2011 een structurele korting van 50 procent op de subsidie aan. Als gevolg van deze bezuiniging is een omvangrijke reorganisatie noodzakelijk, die nog in 2011 wordt uitgevoerd.

Het Ruud de Moor Centrum voert in het verslagjaar 31 vraaggestuurde projecten uit. Daarin zijn leraren, scholen en lerarenopleidingen op eigen verzoek ondersteund bij hun professionalisering en is onderzoek gedaan naar oplossingsrichtingen. Deze projecten zijn ondanks de reorganisatie nagenoeg allemaal afgerond en hebben veel diverse instrumenten en rapporten opgeleverd. Voor 2012 zijn twaalf eenjarige projecten goedgekeurd en minimaal vijf meerjarige projecten worden voortgezet.

In 2012 zal het Ruud de Moor Centrum een nieuwe koers varen en verdergaan onder de naam LOOK, Wetenschappelijk Centrum Leraren Onderzoek. Wetenschappelijk praktijkonderzoek naar professionalisering door leraren op de werkplek wordt de nieuwe kernactiviteit van dit centrum. Dit houdt in dat het onderzoek aansluit op analyse en oplossing van problemen in de onderwijspraktijk. Het centrum zal in nauwe samenwerking met de Onderwijscoöperatie, leraren en andere stakeholders onderzoek uitvoeren. Door die samenwerking draagt het onderzoek nog meer bij aan verbetering van de kwaliteit van het onderwijs. Dit centrum krijgt in 2012 meer verantwoordelijkheden in de ontwikkeling van Leraar24, een onlineplatform van, voor en door leraren. Verder levert dit organisatieonderdeel expertise en communicatieve ondersteuning voor de ontwikkeling van Wikiwijs en de professionalisering van leraren in Caribisch Nederland.

7

h o o f d s t u k z e v e n

Internationalisering

De Open Universiteit concentreert zich als instelling op samenwerking met de European Association of Distance Teaching Universities en de International Council on Open and Distance Education. De instelling is actief in bestuur, projecten en taskforces van beide organisaties. De internationale samenwerking met zusterinstellingen zoals de FernUniversität, de Universitat Oberta de Catalunya en The Open University betreft de uitwisseling van staf en samenwerking op het gebied van onderzoek. Met leden van de European Association of Distance Teaching Universities is verkend op welke manier samengewerkt kan worden op het gebied van PhD, 'joint degrees' en het gebruik van elkaars studen-tenvoorzieningen. In de zomer van het verslagjaar is een delegatie van de Britse zusterinstelling, bestaande uit drie 'pro vice chancellors' en zes decanen, op bezoek geweest om de samenwerking te concretiseren. Onder het Erasmus University Charter zijn doorlopend activiteiten ontplooid voor kleinschalige internationale uitwisseling van medewerkers en studenten. Een overzicht van overige internationale samenwerkingsverbanden staat in bijlage 4.

h o o f d s t u k a c h t

Personeel

Organisatie

Eind 2011 heeft de Open Universiteit 780 medewerkers (620,53 fulltime-equivalent) in dienst. De categorie wetenschappelijk personeel omvat 302,45 fulltime-equivalent, de categorie ondersteunend en beheerspersoneel 318,08 fulltime-equivalent. Ten opzichte van 2010 stijgt de categorie wetenschappelijk personeel met 16,4 fulltime-equivalent. De categorie ondersteunend en beheerspersoneel daalt met 11,9 fulltime-equivalent. De verhouding tussen de categorie wetenschappelijk personeel en de categorie ondersteunend en beheerspersoneel bedraagt in 2011 respectievelijk 49 en 51 procent. In 2010 is de verhouding respectievelijk 46 en 54.

Het ziekteverzuim exclusief zwangerschap bedraagt in het verslagjaar 4,14 procent. Ten opzichte van 2010 daalt het verzuim met 0,32 procent. De gemiddelde meldingsfrequentie is net zoals in 2010 ongeveer 1,1.

In navolging van het pilotproject Strategische personeelsplanning bij de faculteit Psychologie in de jaren 2009 – 2010 vindt dit project in 2011 plaats bij de andere faculteiten, de ondersteunende diensten, het Centre for Learning Sciences and Technologies en het Ruud de Moor Centrum. Naast de analyse van de personele ontwikkelingen gedurende de afgelopen vijf jaar zijn tevens verschillende scenario's uitgewerkt op basis van strategische ontwikkelingen en keuzes. De resultaten van het project Strategische personeelsplanning vormen de basis voor strategische personeelsplanning in de jaren 2011 – 2016.

Medezeggenschap

In 2011 overlegt het College van bestuur regelmatig met de Ondernemingsraad en de Studentenraad. Naast formeel overlegvergaderingen zijn er ook informele bijeenkomsten waarbij over uiteenlopende thema's van gedachten wordt gewisseld. De Studentenraad en de Ondernemingsraad hebben het College van bestuur over tal van onderwerpen geadviseerd. Eveneens in 2011 wordt de Gezamenlijke Vergadering (Studentenraad en Ondernemingsraad) ingesteld, in het verlengde van de desbetreffende bepalingen in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW). De Studentenraad heeft zich in 2011 opnieuw op constructieve wijze ingespannen om voor de belangen van studenten op te komen. De Ondernemingsraad ijvert in het verslagjaar vooral voor een nauwere betrokkenheid van alle medewerkers bij de besluitvorming en dagelijkse werking van de Open Universiteit, die in toenemende mate een

kennisorganisatie met servicegerichte en professionele medewerkers is.

Periodiek komt het College van bestuur ook bijeen met het Lokaal overleg.

Arbeidsvoorwaarden en arbeidsomstandigheden

De resultaten van het uitgevoerde onderzoek naar de tevredenheid van medewerkers zijn door alle organisatieonderdelen besproken en leiden bij ieder organisatieonderdeel tot een aantal speerpunten. De belangrijkste speerpunten betreffen werkdruk, vergroting van de eigen verantwoordelijkheid, communicatie, samenwerking en werkzaamheden beter afstemmen. Het plan van aanpak wordt in 2012 verder uitgewerkt. De vijfde editie van de Vitaliteitsweek kent 235 inschrijvingen voor diverse activiteiten die de gezondheid bevorderen. Op initiatief van de Arbobeleidscommissie verzorgt de faculteit Psychologie voor medewerkers een workshop over conflicthantering.

Mobiliteit

In 2011 biedt de afdeling Personele ondersteuning diverse loopbaanworkshops aan. Het aantal medewerkers dat in 2011 op vrijwillige basis een of meerdere loopbaangesprekken voert, vertoont een lichte stijging ten opzichte van 2010.

Medewerkers met een aflopend tijdelijk dienstverband maken in het kader van flankerend beleid in 2011 gebruik van interne en externe ondersteuning om elders een nieuwe functie te vinden.

9

h o o f d s t u k n e g e n

- Kamers 0.17 t/m 0.67 (oneven)
- Kamers 0.04 t/m 0.56 (even)
- Lift

Infrastructurele voorzieningen

Huisvesting

Het gebouw Milton Keynes op de campus in Heerlen ondergaat in 2011 een ingrijpende renovatie.

De energieclassificatie wordt verbeterd; van energielabel E naar energielabel B. Op een van de verdiepingen wordt een nieuw huisvestingsconcept geïntroduceerd, waardoor medewerkers geen vaste werkplek meer hebben, maar de werkplek kiezen die het beste bij hun activiteit past.

In gebouw Pretoria op de campus in Heerlen zijn alle audiovisuele faciliteiten en het podium vernieuwd.

In het verslagjaar start de voorbereiding van de upgrade van gebouw Chiba op de campus in Heerlen.

Informatie- en communicatietechnologie

Door een nieuwe voorziening voor een 'virtual private network' kunnen medewerkers op een veilige manier ook buiten de gebouwen van de Open Universiteit toegang krijgen tot de informatievoorziening.

Bij de verbouwing van het gebouw Milton Keynes op de campus in Heerlen is de bekabeling vernieuwd, zodat de netwerkaansluitingen snelheden tot 1 gigabyte per seconde kunnen leveren. Verder is in dat gebouw in 2011 een volledige dekking voor draadloze netwerktoegang (WiFi) gerealiseerd.

Andere activiteiten in het verslagjaar die raakvlakken hebben met informatie- en communicatietechnologie zijn aanschaf van werkplekken, servers en opslagapparatuur, aanschaf en onderhoud van netwerkapparatuur, inhuur van tijdelijk personeel voor projectmanagement, architectuur en informatiemanagement, en voor systeemontwikkeling.

De Open Universiteit werkt in het verslagjaar eveneens aan een plan voor vervanging van de werkplekken.

10

h o o f d s t u k t i e n

Raad van toezicht

De Raad van toezicht komt in 2011 vijf keer bijeen. Naast deze formele vergaderingen zijn er ook veelvuldig tussentijds contacten tussen het College van bestuur en de Raad van toezicht. Het initiatief hiervoor ligt deels bij de Raad van toezicht, deels bij het College van bestuur. Daarnaast wordt de Raad van toezicht via korte updates regelmatig door het College van bestuur geïnformeerd over diverse ontwikkelingen. Met de Ondernemingsraad en de Studentenraad wordt in het verslagjaar enkele keren overlegd.

In het voorjaar van 2011 herbenoemt de Raad van toezicht drs. ing. Cees Brouwer als lid van het College van bestuur. Deze herbenoeming heeft betrekking op de periode 1 mei 2011 – 1 mei 2016.

In verband met het vertrek van drs. Theo Bovens als bestuursvoorzitter per 1 oktober 2011 start de Raad van toezicht medio 2011 het traject om in zijn opvolging te voorzien. Dat traject resulteert in december in de benoeming van drs. Sander van den Eijnden als nieuwe voorzitter van het College van bestuur. Hij start per 1 april 2012. Gedurende de periode 1 oktober 2011 – 1 april 2012 is drs. ing. Cees Brouwer waarnemend bestuursvoorzitter.

In november 2011 wordt mr. Annie Brouwer-Korf door staatssecretaris drs. Halbe Zijlstra herbenoemd als voorzitter van de Raad van toezicht. Haar herbenoeming geldt voor een nieuwe termijn van vier jaar, ingaande op 1 februari 2012.

In 2011 start ook de procedure voor de opvolging van prof. dr. Raoul van Esbroeck. Zijn tweede benoemings-termijn als lid van de Raad van toezicht loopt af in het voorjaar van 2012.

In het verslagjaar geeft de Raad van toezicht zijn goedkeuring aan het jaarverslag 2010 en de jaarrekening 2010. Tevens wordt de begroting 2012 goedgekeurd.

In 2011 is de totstandkoming van het nieuwe instellingsplan en het daarin beschreven toekomstperspectief meerdere keren onderwerp van overleg. Met het College van bestuur wisselt de Raad daarbij van gedachten over een aantal veranderingen die voor de komende periode van belang worden geacht. Die betreffen onder meer vergroting van de vraaggerichtheid in onderwijs- en onderzoeksactiviteiten en nadrukkelijk samenwerking aangaan met andere organisaties. De Raad volgt in dat perspectief ook nauwgezet de externe beoordeling van het conceptinstellingsplan door een internationaal samengesteld panel en de beleidsreactie daarop van het ministerie

van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap die eind 2011 beschikbaar komt. Inzetten op een aantal veranderingen is ook nadrukkelijk de verwachting die zowel in de rapportage van het reviewpanel als in de beleidsreactie tot uitdrukking komt. De Raad van toezicht vraagt het College van bestuur de reeds gestarte veranderingen in 2012 verder aan te scherpen en met kracht door te voeren.

Bijlage 1 Voorbeelden van valorisatieactiviteiten

Partner(s)	Activiteit(en)
Koning Willem I College	Professionalisering van medewerkers Voor ijkkingsonderzoek van Het Platform Beroepsonderwijs activiteiten verrichten voor twee leergangen
ROC ID College	Professionalisering van curriculumontwerpteam en docententeam
XIOS Hogeschool Limburg – bacheloropleiding Sociaal-Agogisch Werk	Professionalisering van ontwerpteam en docenten
Hogeschool Zuyd	Ondersteuning van teams in het project LevenLangLeren@HSZuyd: certificering van EVC-assessoren; ondersteuning van 'blended learning'; presentatie: Blended learning: waarom, wat en hoe
Stichting Library School in oprichting	Inrichting onderwijsprogramma Configureren, inrichten en vullen van LS Virtuele Campus
Freudenthal Institute for Science and Mathematics Education	Onderzoek naar efficiënt wiskunde oefenen in een digitale omgeving
A+O Metalektro	Evaluatieonderzoek naar zeven pilotprojecten Blended Learning
Intel Corporation	Onderzoek naar formele correctheidsbewijzen van geheugenconsistentie-eigenschappen voor netwerken op chips
TNO, Ordina	Onderzoek naar ontwerp van grote informatiesystemen en daarbij horende bedrijfsprocessen Toepassing van ontwikkelde methoden in de praktijk
Stichting Kennisnet	Vraagverheldering en afstemming onderzoeksplan EXMO-programma Future in Mobility
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	Onderzoek naar cyberpesten onder jongeren
KWF Kankerbestrijding	Onderzoek naar roken en gezondheid
ZonMW	Onderzoek naar gezondheid en bewegen
Universiteit Maastricht – Center for European Studies	Summer School European Culture and History voor studenten van Meiji Gakuin University
ROC Leeuwenborgh ROC Arcus College	Organisatie van externe audits kwaliteitszorg
Humance AG	Usability Audit
Stichting Praktijkleren	Ontwikkeling digitaal examenproject
Virenze	Ontwikkeling van een platform op www.OpenU.nl voor uitwisseling van kennis en professionele ervaring tussen onderzoekers en professionals

Partner(s)	Activiteit(en)
Project Leven Lang Leren Limburg	Ontwikkeling projectinfrastructuur Visie op flexibilisering van onderwijs en leren
Alliander, Rijksdienst voor het Wegverkeer	Project Secure Metering: energiemeters en wegbeprijzing
KWF Kankerbestrijding, Netherlands Laboratory for Lifelong Learning	Apps die gedrag online meten om gezond gedrag te bevorderen, zoals regulering van de snack-impuls, stoppen met roken, en bewegen
Zorgacademie Parkstad Limburg	Onlinecursus reanimeren voor leerlingen in het voortgezet onderwijs Bijdrage aan cursussen Bedrijfshulpverlening en Verpleegtechnisch handelen
Sectorinstituut Openbare Bibliotheken	Ondersteuning bij opstellen van theoretisch kader informatievaardigheden voor bibliotheken
Universiteit Maastricht	Cursus Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme: Toezicht op en aansprakelijkheid van advocaten
Instituut voor Bouwrecht	Cursus Vereniging van Eigenaars en appartementsrechten in crisistijd
Deterink Advocaten en Notarissen	Cursussen: Verzuim, ingebrekestelling en uitleg; Actualiteiten vermogensrecht; Recente ontwikkelingen in het goederenrecht
Deterink Advocaten	Cursus Volmacht
JPR Advocaten	Cursus Middellijke en onmiddellijke vertegenwoordiging
Politieacademie	Inhoud cursussen interne opleiding
Algemene Inspectiedienst	Onderhoud cursusmateriaal en tentamens
Biblioservice Gelderland – project Expertmeeting Biebkracht	Analyse van, en rapportage over ‘state of the art’ van Biebkracht
Biblioservice Gelderland	Beheer en onderhoud Biebkracht 1.0
Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants	Advies over opleidingsplan Praktijkopleiding Accountant-Administratieconsulent
Carante Groep	Advies over selectieproces voor e-learningomgeving
Tweede Kamer der Staten-Generaal – commissie voor Financiën	Deskundigenadvies over leefvormneutraal belastingstelsel

Partner(s)	Activiteit(en)
Netherlands Quality Agency	Panellid voor visitatie van opleiding Fysiotherapie van Hogeschool Zuyd
Maastricht University – School of Business and Economics	Begeleiding dertig studenten bij masterscriptie
Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	Begeleiding twintig studenten in schakelprogramma HBO-Rechten naar WO-master
Universiteit van Amsterdam, Universiteit Utrecht	Organisatie onderwijsschakelprogramma HBO-Rechten naar WO-master (Schakelzone Recht)
Studiecentrum voor Bedrijf en Overheid	Voor congres E-learning in de Zorg: dagvoorzitter; keynote E-learning implementeren: 10 geleerde lessen; workshop Social media & learning
Ministerie van Defensie – Opleidings- en Trainingscommando	Keynote en workshop: Sociale media en leren
Bernardinus College Europees Platform / Elos Netwerk	Keynote: Effectief gebruik van een ontwikkelingsportfolio
Universiteit Utrecht – CLU Expertisecentrum Leermiddelenontwikkeling	Workshop: Effectief benutten van een elo
Hogeschool Zuyd	Twee workshops over het Four-Component Instructional Design model
Bernardinus College Europees Platform / Elos Netwerk	Workshops: E-portfolio Ontwikkeling; Reflectiestimuli in een ontwikkelingsportfolio
Stichting Consortium Beroepsonderwijs	Masterclass: It's about pedagogy, stupid!
Fontys Hogeschool ICT	Gastcolleges: E-learning implementeren; Trends op het gebied van ICT in het onderwijs; Werken met TPACK; E-learning trends
Stoas Hogeschool	Gastcollege: Can we 'afford' CSCL?
Hogeschool Zuyd – faculteit Recht	Gastcollege: Het puberbrein
Technische Universiteit Delft – faculteit Elektrotechniek, Wiskunde en Informatica	Gastcollege: Broodje Aap
Stoas Hogeschool	Presentatie: Sociale media als persoonlijke leeromgeving
Hogeschool Rotterdam	Presentatie: Trends op het gebied van ICT en leren
BleuTea	Presentatie: HTML5 for Mobile Applications for Learning

Partner(s)	Activiteit(en)
DSM Resins	Presentatie: Improve approaches to train SHE principles, strategies and rules
ROC Nijmegen	Presentatie: Laptops in het onderwijs. En nu de didactiek
ROC Da Vinci College	Presentatie: Digitale didactiek. Hoe je met ICT leren kunt versterken
PiCompany South Africa	Presentatie: Contemporary Assessment and RPL
Haagse Hogeschool – Academie voor ICT & Media	Presentatie: Digitale informatie zoeken, selecteren en verwerken: Een capita selecta van tien jaar onderwijswetenschappelijk onderzoek
Dominicus College	Presentatie: Digitaal leermateriaal + Hoe je met ICT leren verder kunt versterken
Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland	Presentatie: Visies op leren en e-learning
Investablisth	Presentatie: Blended Learning
SURFfoundation	Presentatie: Wat maakt onderwijs met ICT leuk en effectief?
Hogeschool Rotterdam Hogeschool Utrecht	Lezing: Kwaliteit van toetsen en beoordelen
NTR	Lezing: Hoe kunnen mensen écht goed leren? Zin en onzin over internet en multitasken
Bernardinus College Europees Platform / Elos Netwerk	Lezing: De werking van het puberbrein
Openbare Bibliotheek Nuth	Lezing: De werking van het puberbrein
Instituut Kerckebosch	Lezing over verschoningsrecht
Mediawijzer.net	Brainstormgroep expertsessie leiden en inleiding verzorgen
Grotiuscollege	Adviesgesprek over ontwerp toetsbeleidsplan
Cello	Ad-hoc-advies over follow-up selectieproces

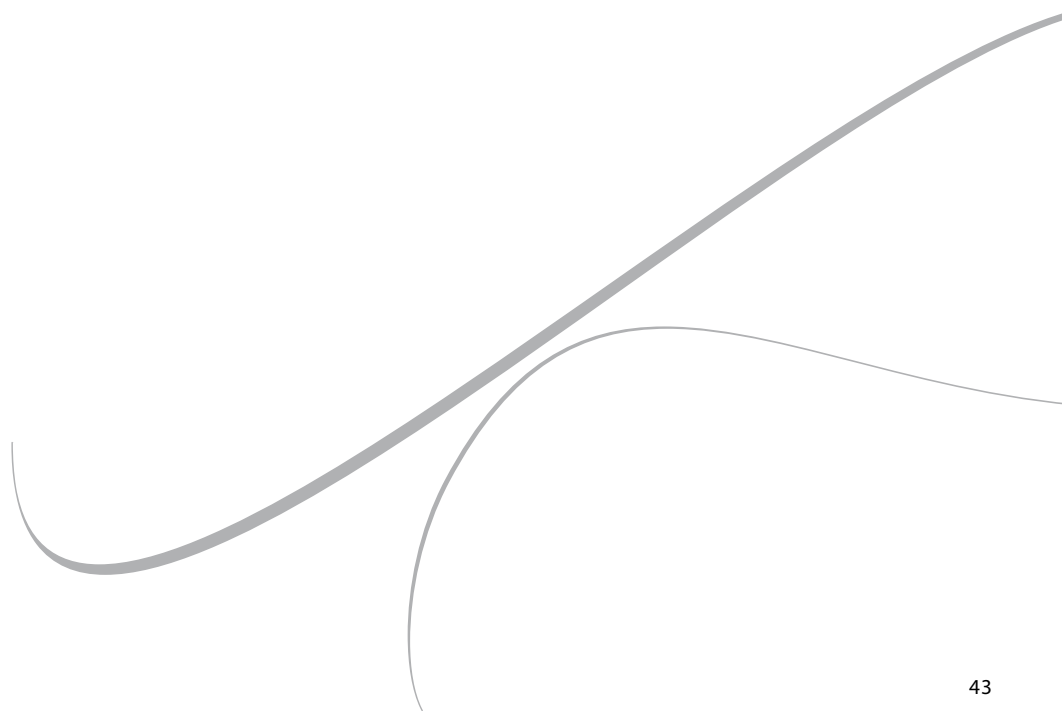
Bijlage 2 Nieuwe, gereviseerde en gratis cursussen

	Nieuwe cursus(sen)	Gereviseerde cursus(sen)
Faculteit Cultuurwetenschappen	Cultuurgeschiedenis van de Oudheid Kennis van de leerling Kennis van leren en onderwijzen Zomerschool letterkunde 'De Indische biografie'	Nederland in de 19e en 20e eeuw Sociaal-economische geschiedenis
Faculteit Informatica	Procesmodelleren Requirements engineering Semantic web Software verification and validation	Formele talen en automaten Inrichten en beheren van ict Kunstmatige intelligentie 2 Model-driven development Ontwerpen met bedrijfsregels Software architecture Verdiepingsopdrachten master CS XML en webservices
Faculteit Managementwetenschappen	Instapmaster Managementwetenschappen Overstapmaster Managementwetenschappen	Bachelorscriptie
Faculteit Natuurwetenschappen	Afstudeeronderzoek Bodem en Water: een stroomgebiedbenadering Onderzoeksvorstel	-
Faculteit Psychologie	E-mental health-interventies	-
Faculteit Rechtswetenschappen	Jeugdrecht	Aansprakelijkheidsrecht Belastingrecht Europees privaatrecht Faillissementsrecht Grondrechten Overeenkomstenrecht Procesrechten Rechtsfilosofie Rechtsgeschiedenis 2 Regelgeving Strafrechtelijk bewijs Verzekeringsrecht
CELSTEC Education and Training Institute	Visies op onderwijswetenschappen	Onderzoekspracticum onderwijskundig onderzoek Ontwerpen van leersituaties: theoretische kaders Ontwerpen van onderwijs en opleidingen

Nieuwe gratis cursus op www.opener.ou.nl*

Faculteit Cultuurwetenschappen Basiscursus stamboomonderzoek

**Op deze website staan de gratis cursussen van de Open Universiteit.*

Bijlage 3 Nationale samenwerkingsverbanden op het gebied van onderwijs

Partner(s)	Samenwerkingsterrein
Adviesbureau Ecofys, Rijksuniversiteit Utrecht	Cursus Energy Analysis verzorgen
Radboud Universiteit Nijmegen – Faculteit der Letteren	Ontwikkeling cursus Cultuurgeschiedenis van de Oudheid
Centraal Bureau voor Genealogie	Ontwikkeling gratis cursus over stamboomonderzoek
Universiteit Utrecht, Universiteit van Amsterdam, Radboud Universiteit Nijmegen	Cursusontwikkeling
Universiteit Utrecht, Radboud Universiteit Nijmegen, Universiteit van Tilburg, Technische Universiteit Eindhoven	Uitwisseling van personeel
Haagse Hogeschool, Hanzehogeschool Groningen, Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, Fontys Hogescholen	Netwerk Open Hogeschool Informatica
Fontys Hogescholen, Haagse Hogeschool	Begeleide variant van de masteropleiding Business Process Management and IT
Freudenthal Institute for Science and Mathematics Education, Technische Universiteit Eindhoven	Project Onderwijs verbeteren met wiskundetoetsen
Juridische Hogeschool Avans-Fontys	Open Juridische Hogeschool
Universiteit Utrecht, Universiteit van Amsterdam	Schakelzone Recht
Koning Willem I college	Vrijstelling van docenten voor de cursus Onderwijswetenschap
Fontys Hogescholen, Hogeschool Edith Stein, Hogeschool de Kempel, Hogeschool Zuyd	Begeleiding en beoordeling van studenten die bij een hbo-instelling werken
Academische pabo van Iselinge Hogeschool	Excellente studenten volgen naast hun pabo-opleiding het schakel- programma Onderwijswetenschappen

Bijlage 4 Internationale samenwerkingsverbanden op het gebied van onderwijs en onderzoek

Partner(s)/Project	Samenwerkingsterrein(en)
Project Innovative OER in European Higher Education	Bevordering van kennis over, en verspreiding van 'open educational resources'
Fachhochschule Köln	Bachelor-afstudeerprojecten
Universitat Oberta de Catalunya, Universitetet i Agder, Free Knowledge Institute	Free Technology Academy; ontwikkeling van mastercursussen over vrije software
Project Networked Curriculum	Bundeling van kennis en ervaring op het gebied van e-learning Handboek voor internationale onderwijsprogramma's
Project eContentPlus Math-Bridge	E-learning voor wiskunde-aansluitingsonderwijs
Deutsche Forschungszentrum für Künstliche Intelligenz	De Groot Lab for Educational Technology, ontwikkeling van concepten en technologieën voor leeromgevingen
De Groot Lab for Educational Technology, Universität des Saarlandes, Deutsche Forschungszentrum für Künstliche Intelligenz	Onderzoek naar intelligente feedback
Project Advanced Research & Technology for Embedded Intelligence and Systems	Certificering van 'embedded systems'
Consortium Euro*MBA	Internationaal MBA-programma
Project Lived Experience of Climate Change E-learning	Mastertrack in het kader van klimaatverandering
Project Linking European and Asian Networks in the field of Environmental Sciences	Onderwijsmateriaal voor de module Climate Change
Project Cross Border Virtual Incubator	Cross-sectormobiliteit tussen universiteiten en bedrijfsleven
Project International Internship AGORA	'Entrepreneurship', virtuele mobiliteit
Netwerk Energy Hills	Duurzame en nieuwe energie
Katholieke Universiteit Leuven, Koninklijke Militaire School, University of Alberta, University of Calgary	Onderzoek en publicaties

Partner(s)/Project	Samenwerkingsterrein(en)
Vrije Universiteit Brussel	Onderzoek, uitwisseling van kennis en expertise, stageplaatsen en detachering
FernUniversität, Universidad Nacional de Educación a Distancia	Summer School Law in Europe Onderzoek naar mogelijkheden voor bredere uitwisseling en wederzijdse erkenning van cursussen
Europese en Latijns-Amerikaanse universiteiten	Verkenning van een virtuele campus
Association pour la Recherche sur les Collectivités Locales en Europe, European Forum for Restorative Justice	Onderzoek, publicaties, congrespresentaties, versterking van de Open Universiteit als rechtswetenschappelijke onderzoeksuniversiteit
Sustaining Technology Enhanced Learning at a Large Scale	Netwerk voor 'technology-enhanced learning', multidisciplinair onderzoek
Katholieke Universiteit Leuven, Universiteit Gent, Knowledge Media Research Center, Universitat Oberta de Catalunya, Oulun yliopisto, Universität Regensburg, Deutsche Forschungszentrum für Künstliche Intelligenz, Universität des Saarlandes, University of Wisconsin-Madison	Wetenschappelijke publicaties, uitwisseling van personeel, gastprofessoraten
University of the West of Scotland	Gaming in het hoger onderwijs
Heriot-Watt University	Europese Special Interest Group voor 'game mechanics'
Project EMuRgency	Grensoverschrijdend alarmsysteem voor de gezondheidszorg; mensen leren reanimeren
Games and Learning Alliance – Network of Excellence for Serious Games	Projectvoorstel Continuing/Higher Education in Research Methods Using Games Vorming van een wetenschappelijke gemeenschap Bouw van een Europees virtueel onderzoekscentrum
Project Generic Responsive Adaptive Personalised Learning Environment	Leeromgeving die mensen door een leven lang leren-ervaring loodst

Partner(s)/Project	Samenwerkingsterrein(en)
Katholieke Universiteit Leuven, Karl-Franzens-Universität Graz, University of Glasgow, Lancaster University, Universidad de Salamanca, University of Piraeus, Aalborg Universitet, Plovdiv University, Sofia University, University of Bucharest, The University of Manchester	Projecten voor, en publicaties over leernetwerken
Project Language Technologies for Lifelong Learning	Ondersteunende en adviserende diensten, zodat mensen hun competenties beter kunnen verwerven en kennis kunnen opdoen
Project Interoperable Content for Performance in a Competency-driven Society	Verzamelen en verder ontwikkelen van toepassingen voor hoger onderwijs door aanpak van onder meer leerontwerpen en onderwijsmethoden maken
Teachers Lifelong Learning Networks	Bestudering van het eTwinning netwerk voor leerkrachten
Einstein4ALL	Model voor een competentiegericht loopbaanbegeleidingstraject
Biodesign for Healthcare Applications	Module die studenten 'biomedical engineering' leert innoveren
E-xcellence	Quality Assurance in e-learning
Situational Awareness for Logistic Multimodal Operations in container supply chains and networks	Versterking van terminals in Rotterdamse haven
OpenScout	Onlinedienst met open content over managementopleiding en -training
CEFcult	Online-assessment van spreekvaardigheid in internationale professionele communicatie
Early e-Learning of Neighbouring Languages	Digitaal onderwijsmateriaal voor onderwijs in de Engelse taal in het basisonderwijs Concept voor verdere ontwikkeling van leerkrachten
Tangaza College	Keniaanse jongeren stimuleren zelfstandig ondernemer te worden
UNESCO – Commonwealth of Learning – leerstoel Open Educational Resources	Open educational resources

Bijlage 5 Personalia

Stand van zaken op 31 december 2011

Wettelijke gremia

Raad van toezicht

Voorzitter mw. mr. A.H. Brouwer-Korf
Leden mw. drs. P.J.E. Bieringa MBA,
prof. dr. ir. J.M.L. van Engelen,
prof. dr. R. Van Esbroeck, drs. P. Valks

College van bestuur

Waarnemend voorzitter drs. ing. C.J. Brouwer
Rector magnificus mw. prof. mr. A. Oskamp
Bestuurssecretaris drs. H.H.M. Ummels

College voor promoties

Voorzitter mw. prof. mr. A. Oskamp, rector magnificus
Vicevoorzitters mw. prof. dr. H.P.A. Boshuizen,
prof. mr. E.F. Stamhuis
Leden mw. prof. dr. E.H.S. Lechner, prof. dr. R.L. Martens,
mw. prof. dr. F. Perez Salgado, prof. dr. P.B. Sloep
Secretaris drs. J.B.M. Roffelsen
Pedel mw. E.C.W. Vinken, mw. M.M.J. Wijnands

Commissie voor de examens

Voorzitter dr. ir. K.A.M. Lemmen
Secretaris drs. D. Disselkoen
Leden mw. dr. ir. E.W.H.M. Fredrix, drs. J.M. van Luik,
dr. G. Moerkerke, dr. A.N. Mudde,
mw. mr. A.M.A.G. Starren-Weijenbergh
Ambtelijk secretaris mw. mr. M.J. Beckers-Barnasconi,
mw. M.J.A.W. Dols, mr. S.W. van der Heiden
Ambtelijk secretariaat mw. mr. M.L.J.T. Stijnen

College van beroep voor de examens

Voorzitter mr. A.J. Henzen
Plaatsvervangend voorzitter mr. Th.M. Schelfhout
Leden prof. dr. A. Bijlsma, mr. R.F.W.H.J. Hulscher,
dr. J.B.P.E.C. Janssen, prof. dr. J. van Marle,
mw. prof. dr. F. Perez Salgado
Plaatsvervangende leden mr. D.P.C.M. Hellegers,
prof. dr. J.E.M.M. Syroit, A.G. Vermaat LLB
Studentleden mr. ir. M.P.C. Brouns, R. Harms
Secretaris mr. J.J.F.A. Engels
Plaatsvervangend secretaris mr. F.G.M. Sluijsmans

Ondernemingsraad

Dagelijks bestuur
Voorzitter dr. S.M.E. Verjans
Vicevoorzitter mw. E.D.S. van den Heuvel
Leden mw. F. Andeweg (tevens lid Dagelijks bestuur),
G. Bloemen, mw. M.J.A.W. Dols,
mw. drs. B.H.M. Gademann, mr. N.M. van Oosterzee
(tevens lid Dagelijks bestuur), C.L. Peeters,
mw. dr. ir. C.M.J.H. Savelsbergh, mw. drs. M.A.A. Specker,
mw. S.F. Wijsman, dr. F.R.E.J. Van Acker
Ambtelijk secretariaat mw. B.H.M. Kop-Klaassen bc
(ambtelijk secretaris), mw. M.W. Mertens (secretaresse)

Studentenraad

Dagelijks bestuur
Voorzitter mw. H.A. Dijkman BSc
Vicevoorzitter mw. K. Leyers BSc
Secretaris drs. J.W. Egtberts
Leden mw. drs. J. de Jonge, ir. J.G.G.M. van Knippenberg,
A.L.J. Verleysen BSc, M.J.J. Severijns BSc
Ambtelijk secretariaat mw. B.H.M. Kop-Klaassen bc
(ambtelijk secretaris), mw. M.W. Mertens (secretaresse)

Lokaal overleg

Namens de Open Universiteit
Waarnemend voorzitter drs. ing. C.J. Brouwer
Secretaris drs. O.O.G. Spee
R.J.F. Edelbroek

Namens Abvakabo FNV
Mw. drs. M.A.A. Specker
Extern adviseur mw. E. Milikan

Namens CNV Publieke Zaak
R. Brouwer
Extern adviseur H. Verbeek

Namens VAWO/CMHF
Mw. dr. M. Bitter-Rijpkema
Extern adviseur mr. D. Pechler

Namens AC-HOP
Mw. E.W.M.I. Schulten-Neesen
Extern adviseur mw. mr. J.C.M. Kuijpers

Overige gremia

Instellingsberaad

Voorzitter drs. ing. C.J. Brouwer
Leden prof. dr. A. Bijlsma, drs. H.E. Breukers,
J.P.J. van den Broek, R.J.F. Edelbroek,
drs. ing. R.W. Ettema (ad interim),
prof. dr. R.W.J.V. van Hezewijk, prof. dr. E.J.R. Koper,
J.J.M. Kusters MSM, prof. dr. J. van Marle,
prof. dr. G.M.H. Mertens, mw. prof. dr. F. Perez Salgado,
drs. R.S.J. Rikers, prof. mr. E.F. Stamhuis, M.J. Stefens,
drs. H.H.M. Ummels, dr. S.M.E. Verjans
Secretaris drs. H.M.J. van Montfort

Raad van decanen

Voorzitter prof. dr. R.W.J.V. van Hezewijk
Leden
Cultuurwetenschappen, prof. dr. J. van Marle
Informatica, prof. dr. A. Bijlsma
Managementwetenschappen, prof. dr. G.M.H. Mertens
Natuurwetenschappen, mw. prof. dr. F. Perez Salgado
Onderwijswetenschappen,
mw. prof. dr. H.P.A. Boshuizen
Psychologie, prof. dr. R.W.J.V. van Hezewijk
Rechtswetenschappen, prof. mr. E.F. Stamhuis
Secretaris S.V. Schoevaart

Directeuren

Bureau van de universiteit, R.J.F. Edelbroek
Centre for Learning Sciences and Technologies,
prof. dr. E.J.R. Koper
Facilitair bedrijf, M.J. Stefens
ICT servicecentrum, drs. ing. R.W. Ettema (ad interim)
Netherlands Laboratory for Lifelong Learning,
prof. dr. P.A. Kirschner (ad interim), prof. dr. R.L. Martens
(ad interim)
Onderwijs service centrum, drs. H.E. Breukers
Ruud de Moor Centrum, J.J.M. Kusters MSM

Directeurenoverleg

Voorzitter drs. ing. C.J. Brouwer
Leden drs. H.E. Breukers, R.J.F. Edelbroek,
drs. ing. R.W. Ettema (ad interim), M.J. Stefens

Bedrijfsvoeringsoverleg

Voorzitter drs. ing. C.J. Brouwer
Leden drs. J. Bregman, H.P.A.M. van Breugel AA,
J.P.J. van den Broek, ing. J.P.L. Kousen,
H.J.E.M. Magermans

Netherlands Laboratory for Lifelong Learning

Hoogleraar-directeuren prof. dr. P.A. Kirschner (ad interim),
prof. dr. R.L. Martens (ad interim)
Programmaleiders mw. prof. dr. M.C.J. Caniëls,
prof. dr. P.A. Kirschner, prof. dr. R.L. Martens,
prof. dr. P.B. Sloep, dr. Th. Verheggen,
prof. dr. W. Westera

Open University Graduate School

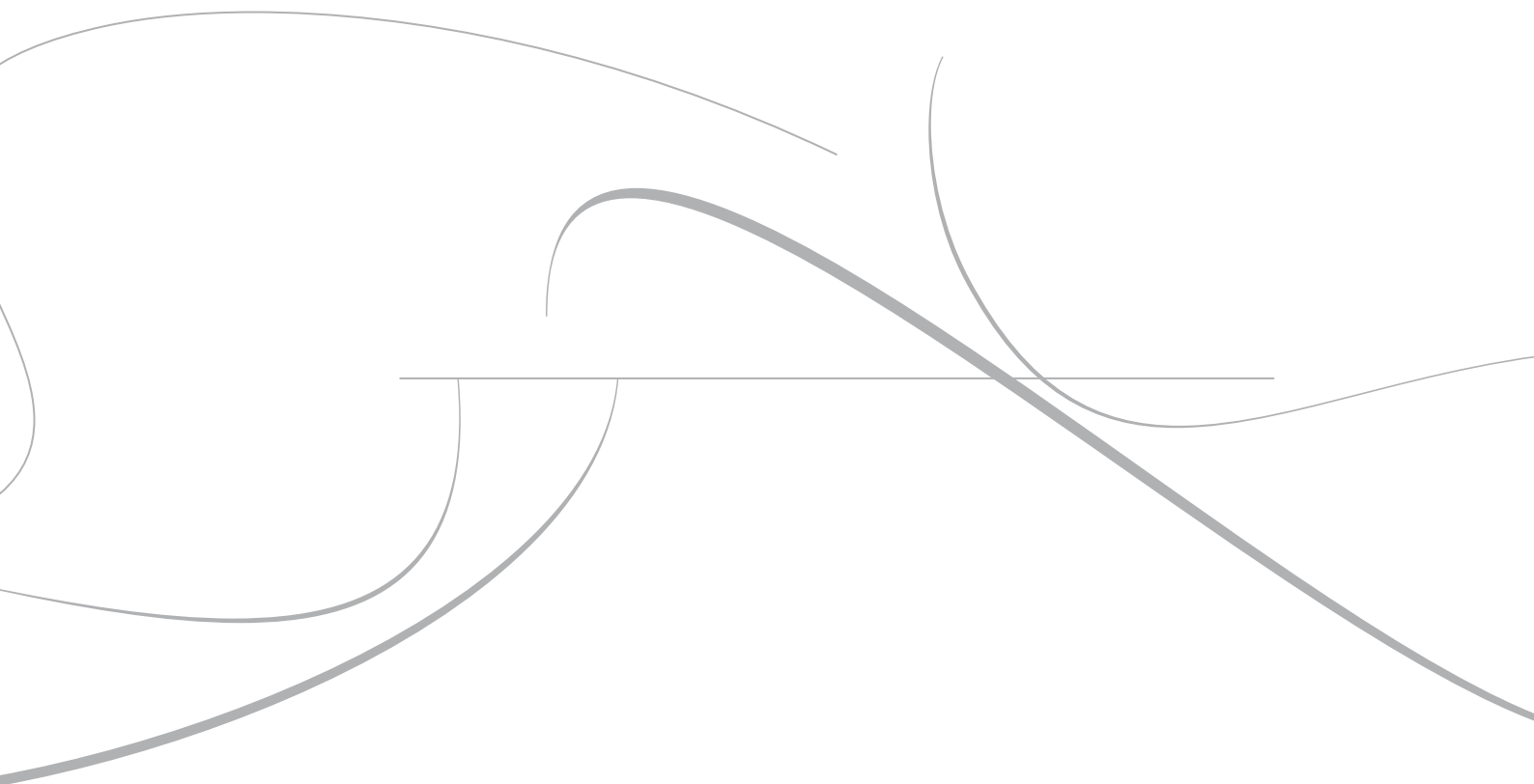
Decaan mw. prof. dr. E.H.S. Lechner
Leden prof. dr. A. Bijlsma, prof. dr. P.A. Kirschner,
mw. prof. dr. C. Kroeze, prof. dr. R.L. Martens,
prof. mr. E.F. Stamhuis, prof. dr. R.S.J. Tuninga,
prof. dr. L.H.M. Wessels
Secretaris drs. J.B.M. Roffelsen

OU Holding BV

Algemeen en volledig gevolmachtigde R.J.F. Edelbroek

Alumnivereniging Open Universiteit

Voorzitter mr. R. van het Hof
Vicevoorzitter en penningmeester K. Gerbens MSc
Secretaris, activiteitencoördinator mr. C. van Esveld
Activiteitencoördinator drs. Z.W. Hofman
Coördinatie communicatie drs. J. Koldeweid
Coördinatie kennismanagement B. Brouwer MSc
Coördinatie algemene Zaken W. de Vries MS

Jaarrekening 2011

Open Universiteit

Inhoudsopgave

Jaarrekening 2011

Geconsolideerde balans per 31 december 2011	54
Geconsolideerde staat van baten en lasten 2011	55
Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2011	56
Toelichting op de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten	57
Toelichting op de geconsolideerde balans	64
Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten	68
Enkelvoudige balans per 31 december 2011	78
Enkelvoudige staat van baten en lasten 2011	80
Toelichting op de enkelvoudige balans en staat van baten en lasten	81

Overige gegevens

Bestemming van het resultaat	85
Gebeurtenissen na balansdatum	85
Controleverklaring	86

Bijlagen

1. Overzicht Materiële Vaste Activa	89
2. Model E, Verbonden partijen	91
3. Model F, Vermelding op basis van de WOPT	93
4. Model G, Geoormerkte Doelsubsidies OCW	95
5. Model H, Bezoldiging van bestuurders en toezichthouders	97
6. Financiële Specifieke Rijkssubsidieverantwoording (FSR)	99

Vastgesteld door het College van bestuur op 24 april 2012

Goedgekeurd door de Raad van toezicht op 14 mei 2012

Jaarrekening 2011
U2011/00000
Open Universiteit
Nummer Bevoegd gezag 30720
Bronnummer 22NC

Geconsolideerde balans per 31 december 2011

Na voorstel resultaatbestemming

(Bedragen x € 1.000)

Activa	31-12-2011	31-12-2010
	€	€
VASTE ACTIVA		
1.2 Materiële vaste activa	16.984	14.653
1.3 Financiële vaste activa	38	66
VLOTTENDE ACTIVA		
1.4 Voorraden	1.106	1.159
1.5 Vorderingen	5.404	5.661
1.7 Liquide middelen	11.469	13.124
	35.001	34.663
Passiva		
EIGEN VERMOGEN		
2.1 Eigen vermogen	6.556	8.463
2.2 Voorzieningen	6.084	4.348
2.5 Kortlopende schulden	22.361	21.852
	35.001	34.663

Geconsolideerde staat van baten en lasten 2011

(Bedragen x € 1.000)

	Begroting ¹ 2012 €	Rekening 2011 €	Begroting 2011 €	Rekening 2010 €
BATEN				
3.1 Rijksbijdragen	38.509	40.380	38.883	41.715
3.2 Overige overheidsbijdragen/subsidies	6.288	9.805	10.315	10.315
3.3 Cursus-, les- en examengelden	17.037	15.096	17.141	14.647
3.4 Baten werk in opdracht van derden	4.052	3.548	4.076	3.917
3.5 Overige baten	1.618	2.167	1.803	2.394
TOTAAL BATEN	67.504	70.996	72.218	72.988
LASTEN				
4.1 Personele lasten	48.463	52.973	52.536	49.016
Inkomensoverdracht (MSM)	2.288	2.493	2.535	2.535
4.2 Afschrijvingen	2.317	1.815	1.820	1.642
4.3 Huisvestingslasten	2.992	3.263	2.990	2.920
4.4 Overige lasten	11.634	12.595	12.409	12.262
TOTAAL LASTEN	67.694	73.139	72.290	68.375
Saldo baten en lasten	(190)	(2.143)	(72)	4.613
5 Financiële baten en lasten	230	236	162	205
RESULTAAT	40	(1.907)	90	4.818

¹Anticiperend op ontwikkelingen in wet- en regelgeving ten aanzien van de jaarverslaggeving voor onderwijsinstellingen is de begroting van het volgende boekjaar (2012) opgenomen.

Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2011

(Bedragen x € 1.000)

	2011		2010
	€		€
Kasstroom uit operationele activiteiten:			
Resultaat voor interest	(2.143)		4.613
Aanpassingen voor:			
- Afschrijvingen	1.815		1.642
- Mutatie voorzieningen	1.736		(1.098)
	<u>3.551</u>		<u>544</u>
Veranderingen in vlottende middelen:			
- Voorraden	53	207	
- Vorderingen	257	(189)	
- Schulden	509	1.930	
	<u>819</u>	<u>1.948</u>	
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	<u>2.227</u>		<u>7.105</u>
Ontvangen interest	236	205	
Betaalde interest	0	0	
	<u>236</u>	<u>205</u>	
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	<u>2.463</u>		<u>7.310</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten:			
Investerings materiële vaste activa	(4.146)	(1.405)	
Desinvesteringen materiële vaste activa	0	0	
Mutaties leningen	0	182	
Overige investeringen in financiële vaste activa	28	28	
	<u>(4.118)</u>	<u>(1.195)</u>	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	<u>(4.118)</u>		<u>(1.195)</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten:			
Mutatie effecten	0	0	
Aflossing langlopende schulden	0	0	
	<u>0</u>	<u>0</u>	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	<u>0</u>		<u>0</u>
Mutatie liquide middelen	1.655		6.115
Beginstand liquide middelen	13.124		7.009
Mutaties	(1.655)		6.115
Eindstand liquide middelen	<u>11.469</u>		<u>13.124</u>

Toelichting op de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten

Activiteiten

De activiteiten van de instelling en haar groepsmaatschappijen ('de Groep') bestaan voornamelijk uit:

- dienstverlening op het gebied van onderwijs

Groepsverhoudingen

De instelling behoort tot een groep met Open Universiteit Nederland als hoofd. De jaarrekening van de instelling is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van Open Universiteit Nederland te Heerlen.

Consolidatie

In de consolidatie worden de financiële gegevens van de Open Universiteit opgenomen, samen met haar groepsmaatschappijen en andere instellingen waarop zij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen waarin de instelling overheersende zeggenschap, direct of indirect, kan uitoefenen doordat zij beschikt over de meerderheid van de stemrechten of op enig andere wijze de financiële en operationele activiteiten kan beheersen. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met potentiële stemrechten die direct kunnen worden uitgeoefend op balansdatum.

De groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft, worden voor 100% in de consolidatie betrokken.

Intercompany-transacties, intercompany-winsten en onderlinge vorderingen en schulden tussen groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen worden geëlimineerd, voor zover de resultaten niet door transacties met derden buiten de groep zijn gerealiseerd. Ongerealiseerde verliezen op intercompany-transacties worden ook geëlimineerd tenzij er sprake is van een bijzondere waardevermindering. Waarderingsgrondslagen van groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen zijn waar nodig gewijzigd om aansluiting te krijgen bij de geldende waarderingsgrondslagen voor de Groep.

De in de consolidatie begrepen instellingen zijn:

- Open Universiteit Bedrijfsopleidingen BV, Heerlen (100%)
- LEX BV, Heerlen (100%)
- OU Holding BV, Heerlen (100%)
- OU Diensten BV, Heerlen (100%)
- OU Deelnemingen BV, Heerlen (100%)

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden aangemerkt alle rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van de instelling en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen, de kortlopende schulden aan kredietinstellingen en de vlottende effecten.

Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de leiding van de Open Universiteit over verschillende zaken zich een oordeel vormt, en dat de leiding schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Waarderingsgrondslagen

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Algemeen

De jaarrekening van de Open Universiteit is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Deze bepalingen zijn van toepassing op grond van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs.

De geconsolideerde jaarrekening wordt als primaire jaarrekening beschouwd. Met uitzondering van de specificaties bij de enkelvoudige balans en resultatenrekening hebben alle specificaties betrekking op de geconsolideerde cijfers tenzij expliciet anders is aangegeven. In de toelichting zijn de bedragen afgerond op duizenden euro's.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de daarover berekende lineaire afschrijvingen. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Onderzoekskosten worden direct verwerkt in de staat van baten en lasten.

Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Voor een uiteenzetting ten einde vast te kunnen stellen of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar de paragraaf 'bijzondere waardeverminderingen van vaste activa'.

De afschrijvingen starten direct na ingebruikname, waarbij er fictief van uitgegaan wordt, dat alle investeringen in één boekjaar geacht worden (gemiddeld) per 1 juli van dat jaar in gebruik genomen te zijn.

De volgende afschrijvingstermijnen worden gehanteerd:

Terreinwerkzaamheden:	30 jaar
Gebouwen t/m 1999:	30 jaar
Gebouwen vanaf 2000:	
Casco:	60 jaar
Afbouw:	30 jaar
Inbouwpakketten en technische installaties:	15 jaar
Verbouwingkosten gebouwen in eigendom:	resterende levensduur
Verbouwingkosten studiecetra:	duur huurcontract
Binnenzonwering:	10 jaar
Buitenzonwering en bewakingssysteem:	10 jaar
Computers (gemiddeld):	3 jaar
Overige vaste activa:	5 jaar
Software:	5 jaar

De volgende activeringsgrenzen zijn van toepassing (incl. BTW):

1. Nieuwe gebouwen en terreinwerkzaamheden:
Alle uitgaven die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.
2. Verbouwingkosten gebouwen centrale vestiging:
Alle samenhangende uitgaven (projecten), voor zover deze € 100k te boven gaan en die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.
3. Verbouwingkosten studiecetra:
Alle samenhangende uitgaven die per project meer dan € 40k bedragen en die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.
4. Duurzame gebruiksgoederen / resterende activa inclusief PC's:
Activeren boven een aanschafwaarde van € 3k per stuk. Het is hierbij mogelijk om – bij voldoende onderlinge samenhang – de investering projectmatig te benaderen, waarbij het criterium 'investeren per stuk' kan worden losgelaten.
5. Gebruikerssoftware:
Uitsluitend de extern ontwikkelde c.q. aangekochte software, boven een aanschafwaarde van € 11,5k per applicatie.
Bij aanpassingen en uitbreidingen van extern gekochte of ontwikkelde software geldt als aanvullend criterium om tot activeren over te gaan, dat de genoemde aanpassing of uitbreiding de economische levensduur van de applicatie verlengt.

Financiële vaste activa

De deelnemingen van de Open Universiteit zijn alle gewaardeerd tegen nettovermogenswaarde.

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en overige deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode. Wanneer 20% of meer van de stemrechten uitgebracht kan worden, wordt ervan uitgegaan dat er invloed van betekenis is.

De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening; voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming.

Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Indien en voor zover de instelling in deze situatie geheel of gedeeltelijk instaat voor de schulden van de deelneming, dan wel het stellige voornemen heeft de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt hiervoor een voorziening getroffen.

De eerste waardering van gekochte deelnemingen is gebaseerd op de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva op het moment van acquisitie. Voor de vervolgwaaarding worden, uitgaande van de waarden bij eerste waardering, de grondslagen toegepast die gelden voor deze jaarrekening.

De onder financiële vaste activa opgenomen overige vorderingen omvatten onder andere de kaskorting. Deze vordering wordt gewaardeerd tegen nominale waarde.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Door de instelling wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

De opbrengstwaarde is vastgesteld met behulp van de bepalingen van de actieve markt. Een bijzondere-waardeverminderingverlies wordt direct als een last verwerkt in de staat van baten en lasten.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Vorraden

Het cursusmateriaal wordt gewaardeerd tegen de kostprijs van papier, drukwerk en afwerking, voor zover eigen productie, dan wel aankoopkosten bij derden, verminderd met een voorziening voor het risico van incourantheid.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de nominale waarde. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit algemene reserves en bestemmingsreserves. Hierin is tevens een segmentatie opgenomen naar publieke en private middelen.

De bestemmingsreserves zijn reserves met een beperktere bestedingsmogelijkheid, waarbij de beperking door het bestuur is aangebracht.

Bestemmingsreserve Hooglerarenfonds

Dit betreft een bestemmingsreserve voor een hooglerarenfonds faculteit Cultuurwetenschappen voor een bedrag van € 268k welk in toekomstige jaren benut zal gaan worden. Het bestuur heeft deze beperking aangebracht.

Bestemmingsreserve Joint Degrees

Dit betreft een bestemmingsreserve voor een Joint Degrees fonds voor een bedrag van 56k welk in 2010/2011 volledig is uitgeput. Het bestuur heeft deze beperking aangebracht.

Voor een verdere toelichting van het vermogen wordt verwezen naar het enkelvoudig deel van deze jaarrekening.

Voorzieningen

Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen.

Voorziening wachtgeldverplichtingen

De voorziening voor wachtgeldverplichtingen wordt berekend op basis van contante waarde van de verwachte toekomstige uitkeringen.

Voorziening reorganisatie

De voorziening voor reorganisatie is bepaald op basis van de te verwachten afvloeiingskosten personeel als gevolg van de eind 2008 en eind 2011 aangekondigde reorganisatie.

Voorziening eigen risico WAO

De voorziening eigen risico WAO wordt eveneens berekend op basis van de contante waarde van de verplichtingen, echter met een maximale termijn van 5 jaar.

Voorziening jubileumuitkeringen

De voorziening voor jubileumuitkeringen wordt berekend op basis van de contante waarde van de verwachte toekomstige uitkeringen.

De gehanteerde rekenrente voor de voorzieningen bedraagt 3%(voorgaand jaar 3%).

Vooruit ontvangen cursusgelden

De cursusgelden worden, na aftrek van de gemiddelde kosten van uitgeleverd cursusmateriaal, inclusief verpakings- en verzendkosten, tijdsevenredig toegerekend aan de inschrijvingsduur van 14 maanden.

Voor de commerciële opleidingen geldt een inschrijvingsduur van 30 maanden.

Overige activa en passiva

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de reële waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering. Bedragen in vreemde valuta worden opgenomen tegen de koers per ultimo boekjaar.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Algemeen

De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn verwezenlijkt. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het vaststellen van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en verrichte diensten alsmede de Rijksbijdrage en Subsidies enerzijds, en anderzijds de kosten en andere lasten van het jaar, gewaardeerd tegen historische kostprijzen.

Opbrengstverantwoording

Opbrengsten uit het verlenen van onderwijsactiviteiten geschieden naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

Rijksbijdragen

Rijksbijdragen worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft.

Overige overheidsbijdragen en subsidies

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de instelling de condities voor ontvangst kan aantonen.

Subsidies met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de staat van baten en lasten.

Overige baten

Overige bedrijfsopbrengsten bestaan uit baten uit verhuur, inkomsten auteursrechten, detachering personeel, opbrengsten bedrijfsrestaurant en overige baten.

Periodiek betaalbare beloningen

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen

De instelling heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.

Afschrijvingen

De afschrijvingen op de materiële vaste activa zijn berekend door middel van een vast percentage van de aanschafwaarde, op basis van de verwachte economische levensduur. Over terreinen wordt niet afgeschreven.

Boekwinsten- en verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Financiële baten en –lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen die als onderdeel van de berekening van de effectieve rente worden meegenomen.

Financiële instrumenten en risicobeheersing

Prijrisico

De instelling is voornamelijk werkzaam in Nederland en loopt derhalve geen significante prijsrisico's.

Kredietrisico

De instelling heeft geen significante concentraties van kredietrisico.

Liquiditeitsrisico

De instelling maakt gebruik van meerdere banken om over meerdere kredietfaciliteiten te kunnen beschikken.

Toelichting op geconsolideerde balans

Vaste activa

1.1 Materiële vaste activa

Het verloop van deze post in 2011 was als volgt:

(Bedragen x € 1.000)

	Aanschaf- waarde 31-12-10	Cum. afschr. 31-12-10	Boek- waarde 31-12-10	(Des)inves- teringen 2011	Afschrij- vingen 2011	Boek- waarde 31-12-11
Terrein inclusief terreinwerkzaamheden	4.149	(1.123)	3.026	0	(43)	2.983
Gebouwen	25.062	(15.201)	9.861	3.488	(1.037)	12.312
1.2.1 Totaal gebouwen en terreinen	29.211	(16.324)	12.887	3.488	(1.080)	15.295
1.2.2 Inventaris en apparatuur	7.271	(5.585)	1.686	738	(735)	1.689
1.2.4 Activa in aanleg	80	-	80	(80)	0	0
Totaal materiële vaste activa	36.562	(21.909)	14.653	4.146	(1.815)	16.984

De onroerende zaakbelasting 2011 voor de gebouwen in Heerlen is gebaseerd op een waarde van € 17.178k op peildatum 1 januari 2010. De opstallen in Heerlen zijn in 2011 verzekerd voor een waarde van € 39.288k. De actuele waarde wordt geacht gelijk te zijn aan de verzekerde waarde.

1.2 Financiële vaste activa

Deze post kan als volgt nader worden gespecificeerd:

(Bedragen x € 1.000)

1.3.7 Overige vorderingen	Boekwaarde 31-12-2010	Mutaties in 2011	Boekwaarde 31-12-2011
Vooruitbetaalde licenties	61	(28)	33
Lening u/g VOMOUNL	5	0	5
Totaal financiële vaste activa	66	(28)	38

Van de financiële vaste activa heeft 10k een resterende looptijd langer dan een jaar.

Flottende activa

1.4 Voorraden

Bij de waardering van de post voorraden is rekening gehouden met het risico van incourantheid ad € 226k tegenover € 327k ultimo 2010.

1.5 Vorderingen

De post vorderingen kan als volgt nader worden gespecificeerd:

	31-12-2011 x € 1.000	31-12-2010 x € 1.000
1.5.2 Ministerie Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	0	182
1.5.5 Debiteuren studenten/deelnemers/cursisten	3.224	3.137
1.5.6 Belastingen en sociale premies	327	173
1.5.7 Overige vorderingen	1.039	1.292
1.5.8 Overlopende activa	814	877
Totaal	5.404	5.661

1.5.2 Ministerie OCW

Het saldo ad € 182k in 2010 betreft de aflossing kaskorting in 2011 (laatste termijn) door het Ministerie.

1.5.5 Debiteuren studenten/deelnemers/cursisten

De op het nominale debiteurensaldo in mindering gebrachte voorziening voor dubieuze debiteuren, welke gebaseerd is op de ouderdom van de openstaande saldi, is afgenomen van € 340k naar € 315k.

1.5.6 Belastingen en sociale premies

Dit betreft de pro-rata te vorderen omzetbelasting.

1.5.7 Overige vorderingen

De belangrijke posten die hieronder zijn opgenomen zijn: nog te ontvangen subsidiebedragen projecten € 563k, nog te factureren € 247k en de te ontvangen rente € 234k.

1.5.8 Overlopende activa

De belangrijke posten die hieronder zijn opgenomen zijn: de vooruitbetaalde facturen ad € 711k, voorschotten personeel/ declaraties € 77k en de afkoopsommen BTW inzake huur studiecetra € 15k.

1.7 Liquide middelen

De post liquide middelen kan als volgt nader gespecificeerd worden:

	31-12-2011 x € 1.000	31-12-2010 x € 1.000
1.7.1 Kasmiddelen	5	2
1.7.2 Tegoeden op bank- en girorekeningen	11.464	13.122
Totaal	11.469	13.124

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de Open Universiteit.

2.1 Eigen vermogen

Voor de toelichting op het eigen vermogen wordt verwezen naar de toelichting op de enkelvoudige balans en winst- en verliesrekening.

2.3 Voorzieningen

Het verloop van deze post in 2011 is als volgt weer te geven:

(Bedragen x € 1.000)

2.3.1 Personeels-voorzieningen	Balans 31-12-2010	Rente 2011	Ottrek- kingen 2011	Dotatie/ vrijval 2011	Balans 31-12-2011
Wachtgelden	2.101	23	(531)	889	2.482
Reorganisatie 2008	1.047	14	(288)	(83)	690
Reorganisatie 2011	0	0	(479)	1.560	1.081
Eigen risico WAO	367	2	(48)	547	868
Jubileumuitkeringen	833	4	(93)	219	963
Totaal	4.348	43	(1.439)	3.132	6.084

De voorziening voor wachtgeldverplichtingen wordt berekend op basis van de contante waarde van de verwachte toekomstige uitkeringen. De wachtgeldvoorziening is contant gemaakt.

De voorziening voor reorganisatie is bepaald op basis van de te verwachten afvloeiingskosten personeel als gevolg van de eind 2008 en eind 2011 aangekondigde reorganisatie.

In 2004 is het besluit genomen om ingaande 2004 eigenrisicodragers voor de wet op de arbeidsongeschiktheid (WAO) te worden. De berekening van de omvang van deze voorziening gebeurt op overeenkomstige wijze als de wachtgeldvoorziening. De verplichtingen zijn eveneens contant gemaakt.

De voorziening voor jubileumuitkeringen wordt berekend op basis van de contante waarde van de verwachte toekomstige uitkeringen, rekening houdend met loonindexatie.

Ingaande 2008 wordt het kortlopend gedeelte van de voorzieningen niet meer opgenomen onder de kortlopende schulden. De voorzieningen voor de korte termijn (2012) bedragen € 773k voor de wachtgelden, €163k voor de reorganisatie 2008, € 280k voor de reorganisatie 2011, € 108k voor het eigen risico WAO en € 113k voor de jubileumuitkeringen.

De voorzieningen voor de middellange termijn (2013-2016) bedragen € 1.377k voor de wachtgelden, €407k voor de reorganisatie 2008, € 453k voor de reorganisatie 2011, € 391k voor het eigen risico WAO en € 412k voor de jubileumuitkeringen. De gehanteerde rekenrente voor de voorzieningen bedraagt 3% (voorgaand jaar 3%).

2.5 Kortlopende schulden

De kortlopende schulden omvat de volgende posten:

	31-12-2011 x € 1.000	31-12-2010 x € 1.000
2.5.3 Crediteuren	3.718	3.636
2.5.7 Belastingen en sociale premies	2.804	3.008
2.5.10 Overlopende passiva en overige schulden	15.839	15.208
	22.361	21.852

2.5.7 Belastingen en sociale premies

Deze post betreft met name de afdracht loonheffing en pensioenpremies over de maand december.

2.5.10 Overlopende passiva en overige schulden

De belangrijkste posten die hieronder zijn opgenomen zijn de vooruitontvangen cursusgelden ad € 8.855k, vooruitontvangen subsidies projecten € 2.282k, nog te ontvangen facturen € 1.120k, nog te betalen vakantietoelage over 2011 € 972k, nog te betalen inzake niet opgenomen vakantiedagen € 916k en ontvangen bedragen ten behoeve van samenwerkingsverbanden € 1.258K.

Voor het Overzicht geormerkte subsidies OCW en EL&I (RJ 660, model G) wordt verwezen naar bijlage G voor geormerkte subsidies.

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

(Meerjarige) financiële verplichtingen

De niet uit de balans blijvende verplichtingen bij de Open Universiteit betreffen de verplichtingen uit hoofde van operationele lease van kopieerapparatuur voor een totaalbedrag van € 252K en een resterende looptijd van 4,8 jaar. Verder is er nog een leasecontract voor een personenauto. De openstaande verplichting per balansdatum bedraagt € 34k en een resterende looptijd van 2,8 jaar.

Daarnaast zijn huurcontracten afgesloten ten behoeve van de huisvesting van de studiecetra. De totale huurverplichting bedraagt € 3.706k. Deze huurcontracten hebben een gemiddelde looptijd van circa 2,7 jaar. Van deze huurverplichting heeft een bedrag van €142k een looptijd van minder dan 1 jaar.

Voorwaardelijke verplichtingen

De Open Universiteit staat garant voor de financiële positie van OU Holding BV en haar deelnemingen.

Per balansdatum waren kredietfaciliteiten bij de Bank Nederlandse Gemeenten tot 5 miljoen euro in rekening courant. Als zekerheid is een positieve hypotheekverklaring verstrekt met als doel op 1e verzoek het recht van hypotheekvestiging op onroerend zaken en pandrecht roerend zaken te vestigen bij benutting van het krediet.

Ten behoeve van een huurovereenkomst is door de Open Universiteit een bankgarantie afgegeven ad 40k.

Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten

Algemeen

De methode van resultaatbepaling is gebaseerd op het baten- en lastenstelsel.

In verband met de taakstelling op het gebied van innovatie wordt een groot aantal projecten uitgevoerd die ten laste van de reguliere exploitatie worden geboekt.

Baten

3.1 Rijksbijdrage OCW

Deze post is als volgt nader te specificeren:

	2011 x € 1.000	2010 x € 1.000
3.1.1 Rijksbijdrage OCW	39.096	40.053
3.1.2 Overige subsidies OCW	1.284	1.662
Totaal Rijksbijdrage	40.380	41.715

3.1.1 Rijksbijdrage OCW

Deze post betreft de toegekende rijksbijdrage conform brief d.d. 19 december 2011 kenmerk 2011/2/240694 voor een bedrag van € 41.762k. Van dit bedrag is afzonderlijk verantwoord onder 3.2 de bijdrage ten behoeve van de MSM. Verder is hierop in mindering gebracht de aflossing van de kaskorting 1991, conform brief WO/F-2001/10580 van 16 maart 2001, groot € 182k en een bedrag ad €21k inzake tweede graden. Het restant heeft betrekking op de egalisatie van de subsidies ontvangen voor Minoren en Geesteswetenschappen.

3.1.2 Overige subsidies OCW

Dit betreffen de geormerkte OCW subsidies Wikiwijs en Oerned. Voor een specificatie wordt verwezen naar bijlage G.

Deze post is als volgt nader te specificeren:

	2011 x € 1.000	2010 x € 1.000
Subsidie Wikiwijs	1.146	1.551
Subsidie Oerned	138	111
Totaal overige subsidies OCW	1.284	1.662

Subsidie Wikiwijs

Deze post betreft de subsidie toegekend middels brief OND/ODB-2009/133286 U van 24 november 2009 ad € 4.385k aan de Stichting Kennisnet en de Open Universiteit gezamenlijk voor de periode 1 september 2009- 31 januari 2011. De einddatum van het project, fase 1 is verlengd tot 28 februari 2011 middels brief OND/ODB-11/39 M van 7 december 2010.

Daarnaast betreft deze post de subsidie toegekend middels brief U/DIR/0213 van 5 juli 2011 ad € 3.683k aan de Stichting Kennisnet en de Open Universiteit gezamenlijk voor de periode 1 maart 2011 – 31 december 2013.

Ultimo 2011 is een bedrag ad € 198k als vooruit ontvangen op de balans opgenomen.

Subsidie Oerned

Deze post betreft de subsidie toegekend middels brief PLW/2009/27630 van 7 december 2009 ad € 300k voor de periode 31 december 2009 tot en met 29 februari 2012. De looptijd van het project is middels brief U2011/7.806FRO verlengd tot 1 juli 2012. Ultimo 2011 is een bedrag ad € 51 als vooruit ontvangen op de balans opgenomen.

3.2 Overige overheidsbijdragen/subsidies

Deze post is als volgt nader te specificeren:

	2011 x € 1.000	2010 x € 1.000
Subsidie Ruud de Moor Centrum	7.312	7.780
Overige bijdragen (MSM)	2.493	2.535
Totaal overige overheidsbijdragen/subsidies	9.805	10.315

Subsidie Ruud de Moor Centrum

Deze post betreft de subsidie toegekend middels brief OND/ODB-11/25988 U van 12 mei 2011 ad € 7.780k. Ultimo 2011 is een bedrag ad € 468k als schuld opgenomen op de balans. Dit bedrag zal in 2012 worden uitgeput.

Overige bijdragen (MSM)

Deze post betreft de door het ministerie via de Open Universiteit betaalde subsidie aan de Maastricht School of Management (MSM).

Het bedrag is in overeenstemming met de brief van 19 december 2011 kenmerk 2011/2/240694. De doorbetaling is onder de lasten verantwoord als inkomensoverdracht.

3.3 Cursus-, les- en examengelden

Deze post is als volgt nader te specificeren:

	2011 x € 1.000	2010 x € 1.000
Startpakket	1.589	1.719
Inschrijvingen	11.068	10.925
Commerciële opleidingen	3.654	4.005
Inschrijfgelden (oude regime)	157	132
Kortingsregeling KCOU	(277)	(325)
Overige kortingen	1.312	(1.344)
Overige kortingen (oude regime)	(9)	(19)
Tentamengelden	161	168
Vrijstellingsverzoeken	205	200
Vrijval/dotatie vooruitontvangen cursusgelden	(140)	(814)
Totaal cursus-, les-, en examengelden	15.096	14.647

3.4 Baten werk in opdracht van derden

Deze post is als volgt nader te specificeren:	2011 x € 1.000	2010 x € 1.000
Projecten CELSTEC	1.343	1.680
Opbrengsten LEX	107	104
Overige opbrengsten werk voor derden	2.098	2.133
Totaal baten werk in opdracht van derden	3.548	3.917

3.5 Overige baten

Deze post is als volgt nader te specificeren:

	2011 x € 1.000	2010 x € 1.000
Detachering personeel	313	363
Inkomsten auteursrechten	92	113
Verhuur onroerend goed	403	373
BTW pro rata regeling	200	261
Opbrengst bedrijfsrestaurant	130	146
Inzet ZAP	179	90
Bijdrage Phd program	195	50
Euro MBA	83	83
Vacatiegelden en SER	48	78
Overige posten	524	837
Totaal overige baten	2.167	2.394

In bovenstaande specificatie zijn onder de overige posten enkel opbrengsten beneden €50k verantwoord.

Lasten

4.1 Personele lasten

De personele lasten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2011 x € 1.000	2010 x € 1.000
Brutolonen en salarissen	34.764	34.888
Sociale lasten en pensioenpremies	7.788	7.337
4.1.1 Lonen en salarissen	42.552	42.225
Mutatie voorzieningen	3.175	103
Inhuur derden regulier	5.686	5.403
Overige	1.560	1.285
4.1.2 Overige personele lasten	10.421	6.791
Totaal	52.973	49.016

Bovenstaande posten kunnen als volgt nader worden gespecificeerd:

	2011 x € 1.000	2010 x € 1.000
BRUTOLONEN EN SALARISSEN		
Salarissen	29.584	29.547
Vakantietoelagen	2.437	2.399
Overige toelagen	2.743	2.942
Totaal beloning voor arbeid	34.764	34.888
	-----	-----
SOCIALE LASTEN EN PENSIOENPREMIES		
Pensioenpremies inclusief vut-regeling	4.952	4.862
Overige sociale lasten	2.836	2.475
Totaal sociale lasten	7.788	7.337
	-----	-----
MUTATIE VOORZIENINGEN		
Dotatie reorganisatie voorziening 2008	(69)	(103)
Dotatie reorganisatie voorziening 2011	1.560	0
Dotatie wachtgeld voorziening	912	129
Dotatie eigen risico WAO voorziening	549	84
Dotatie jubileumuitkeringen	223	(7)
Totaal mutatie voorzieningen	3.175	103
	-----	-----

De pensioenregeling betreft een toegezegde-pensioenregeling, welke verwerkt is als een toegezegde-bijdrageregeling. Het pensioen is toegekend op basis van het middelloonstelsel en is ondergebracht bij het ABP/Loyalis. De Open Universiteit heeft in het geval van een tekort geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen, anders dan hogere toekomstige premies.

De gemiddelde formatie nam toe van 621 fte in 2010 tot 622 fte in 2011, het geen overeenkomt met 0,2% (fte zijn excl. stagiaires).

Personele lasten en fte-verdeling gesplitst naar hoofdkostenplaats

Afdeling	Rekening	Rekening	Bezetting ult boekjaar	
	2011 x € 1.000	2010 x € 1.000	WP fte	OBP fte
Informatica	2.994	2.941	28,9	7,8
Cultuurwetenschappen	1.778	1.747	20,2	4,3
Rechtswetenschappen	3.220	3.117	32,4	6,2
Managementwetenschappen	4.545	4.419	45,1	17,1
Natuurwetenschappen	1.605	1.716	15,2	3,7
Psychologie	3.522	3.294	45,5	8,6
Totaal faculteiten	17.664	17.234	187,3	47,7
CELSTEC	5.692	5.794	78,2	25,9
Ruud de Moor Centrum	3.417	4.054	23,2	6,7
Totaal overige afdelingen	17.339	16.428	13,8	237,8
Subtotaal	44.112	43.510	302,5	318,1
Mutatie voorzieningen	3.175	103		
Inhuur derden	5.686	5.403	(fte zijn excl. stagiaires)	
Totaal	52.973	49.016		

Bezoldiging leden College van bestuur en leden Raad van toezicht

De bezoldiging, opgebouwd uit reguliere salariscomponenten zoals bruto salaris, vakantietoelage en eindejaarsuitkering aan leden van het College van bestuur kan als volgt nader worden gespecificeerd:

	2011 x € 1.000	2010 x € 1.000
drs. Th.J.F.M. Bovens		
Salaris	90	120
Overige reguliere vergoedingen	17	23
Totaal	107	143
prof. dr. ir. F. Mulder		
Salaris	0	146
Overige reguliere vergoedingen	0	27
Totaal	0	173
drs. ing. C.J. Brouwer		
Salaris	118	117
Overige reguliere vergoedingen	27	27
Totaal	145	144
prof. mr. A. Oskamp		
Salaris	119	0
Overige reguliere vergoedingen	25	0
Totaal	144	0

De bezoldiging van de CvB-leden is vanaf 2002 gebaseerd op de landelijk ingevoerde HAY-systematiek. Bovenvermelde bezoldigingen zijn inbegrepen in de personele lasten van de overige afdelingen.

M.i.v. 1 januari 2011 is prof. dr. ir. F. Mulder geen lid meer van het College van bestuur. Per deze datum is prof. mr. A. Oskamp benoemd tot rector magnificus.

M.i.v. 1 oktober 2011 is drs. Th.J.F.M. Bovens geen lid meer van het College van bestuur.

De vergoeding aan leden van de Raad van toezicht kan als volgt nader worden gespecificeerd:

	2011 x € 1.000	2010 x € 1.000
Mw. mr. A.H. Brouwer-Korf	15	15
Prof. dr. R. van Esbroeck	10	10
Mw. drs. P.J.E. Bieringa MBA	10	10
Drs. P. Valks	10	10
Prof. dr. ir. J.M.L. van Engelen	10	10
Totaal	55	55

Bovenvermelde vergoedingen zijn inbegrepen in de personele lasten van de overige afdelingen.

HO: Overzicht declaraties bestuursleden verslagjaar 2011

	drs. Th.J.F.M. Bovens	drs. ing. C.J. Brouwer	prof. mr. A. Oskamp
Representatiekosten	0	0	0
Reiskosten binnenland	1.046	1.496	0
Reiskosten buitenland	115	302	2.316
Overige kosten	0	0	0
Totaal	1.161	1.798	2.316

Wet Openbaarmaking uit Publieke middelen gefinancierde Topinkomens

Volgens de Wet Openbaarmaking uit Publieke middelen gefinancierde Topinkomens (WOPT) bestaat de beloning uit belastbaar loon, totale pensioenafdracht, overige voorzieningen betaalbaar op termijn en ontslagvergoedingen voor zover deze geen deel uitmaken van het belastbaar loon.

Voor de bestuurders leidt dit tot het volgende overzicht voor 2011.

(Bedragen x € 1.000)

drs. Th.J.F.M. Bovens	
Belastbaar loon conform jaaropgave	101
Totale pensioenafdracht	23
Overige voorzieningen	6
Totaal	130

prof. mr. A. Oskamp	
Belastbaar loon conform jaaropgave	121
Totale pensioenafdracht	33
Overige voorzieningen	7
Totaal	161

drs. ing. C.J. Brouwer	
Belastbaar loon conform jaaropgave	127
Totale pensioenafdracht	32
Overige voorzieningen	13
Totaal	172

In 2011 waren bij de Open Universiteit geen werknemers in dienst, niet zijnde bestuurders, met een regulier jaarin-komen, dat groter is dan het gemiddeld belastbaar loon van een minister (€ 193k).

Inkomensoverdrachten

Deze post betreft de doorbetaling van de subsidieverlening door het Ministerie ten behoeve van de Maastricht School of Management.

4.2 Afschrijvingen

De post afschrijvingen kan als volgt nader gespecificeerd worden:

	2011 x € 1.000	2010 x € 1.000
Afschrijving gebouwen en terreinwerkzaamheden	1.080	951
Afschrijving apparatuur en inventaris	735	691
Tussentelling	1.815	1.642
Bij: boekverlies desinvesteringen	0	0
Totaal	1.815	1.642

4.3 Huisvestingslasten

	2011 x € 1.000	2010 x € 1.000
4.3.1 Huur	1.491	1.521
4.3.2 Verzekeringen	73	62
4.3.3 Onderhoud en exploitatievoorzieningen	560	466
4.3.4 Energie en water	338	341
4.3.5 Schoonmaakkosten	366	306
4.3.6 Heffingen	83	82
4.3.7 Overige huisvestingslasten	352	142
Totaal huisvestingslasten	3.263	2.920

4.4 Overige lasten

Deze post kan als volgt nader worden gespecificeerd:

	2011 x € 1.000	2010 x € 1.000
4.4.1 Administratie- en beheerslasten	1.132	1.068
4.4.2 Duurzame aanschaffingen	209	170
4.4.3 Materiaalgebonden lasten	1.528	1.647
4.4.4 Dotaties voorzieningen	178	251
4.4.5 Algemene kosten	9.548	9.126
Totaal overige lasten	12.595	12.262

Bovenstaande posten kunnen als volgt nader worden gespecificeerd:

DUURZAME AANSCHAFFINGEN

Aanschaf apparatuur en inventaris kleiner dan activeringsgrens	209	170
---	-----	-----

MATERIAALGEBONDEN LASTEN

Verbruik cursusmaterialen	1.366	1.485
Overige materiaalgebonden lasten	162	162
Totaal materiaalgebonden lasten	1.528	1.647

DOTATIES VOORZIENINGEN

Dotatie voorziening debiteuren	65	170
Dotatie voorziening overige vorderingen	113	81
Totaal dotaties voorzieningen	178	251

	2011 x € 1.000	2010 x € 1.000
ALGEMENE KOSTEN		
Reis- en verblijfkosten	1.007	784
Computerkosten	1.831	1.778
Publiciteit en voorlichting	2.439	2.305
Honoraria derden en advieskosten	1.860	1.452
Overige algemene kosten	2.411	2.807
Totaal algemene kosten	9.548	9.126

Toelichting betaalde honoraria derden en advieskosten

Onder deze post ad € 1.860 (in 2010 € 1.452k) zijn opgenomen de honoraria en advieskosten welke betaald zijn aan de externe accountant. Deze kosten kunnen als volgt nader worden gespecificeerd:

	2011 x € 1.000	2010 x € 1.000
Accountancy	70	69
Werkzaamheden ten behoeve van overige verklaringen	12	11
Belastingadviezen	26	23
Overige adviezen	11	12
Financiële consultancy	0	0
Totaal honoraria betaald aan de externe accountant	119	115

Specificatie overige lasten naar hoofdkostenplaatsen

Afdeling	2011 x € 1.000	2010 x € 1.000
Informatica	481	422
Cultuurwetenschappen	208	284
Rechtswetenschappen	557	498
Managementwetenschappen	869	709
Natuurwetenschappen	266	190
Psychologie	777	779
Totaal faculteiten	3.158	2.882
CELSTEC	498	501
Ruud de Moor Centrum	572	586
Totaal overige afdelingen	8.367	8.293
Totaal	12.595	12.262

5 Financiële baten en lasten

Deze post is als volgt samengesteld:

	2011 x € 1.000	2010 x € 1.000
Bankrente	236	205
5.1 Subtotaal baten	236	205
Bankrente	0	0
5.2 Subtotaal lasten	0	0
Saldo financiële baten en lasten	236	205

Enkelvoudige balans per 31 december 2011

Na voorstel resultaatbestemming

(Bedragen x € 1.000)

	31-12-2011	31-12-2010
	€	€
Activa		
VASTE ACTIVA		
1.1 Materiële vaste activa		
1.1.1 Gebouwen en terreinen	15.295	12.887
1.1.2 Inventaris en apparatuur	1.687	1.681
1.1.3 Activa in aanleg	0	80
	<hr/>	<hr/>
	16.982	14.648
1.3 Financiële vaste activa	38	68
VLOTTENDE ACTIVA		
1.4 Voorraden	1.106	1.159
1.5 Vorderingen		
Ministerie OCW inz. kaskorting <1 jaar	0	182
Debiteuren	3.417	3.189
Rekening-courant verbonden ondernemingen	6	35
Belastingen en sociale premies	327	172
Overige vorderingen	1.039	1.212
Overlopende activa	813	876
	<hr/>	<hr/>
	5.602	5.666
1.6 Effecten	0	0
1.7 Liquide middelen	11.316	12.964
TOTAAL ACTIVA	<hr/> 35.044	<hr/> 34.505

	31-12-2011	31-12-2010
	€	€
Passiva		
2.1 Eigen vermogen		
2.1.1 Algemene reserve (publiek)	6.398	8.152
2.1.1 Algemene reserve (privaat)	(242)	(114)
2.1.2 Bestemmingsreserve (publiek)	400	425
	<hr/>	<hr/>
	6.556	8.463
2.3 Voorzieningen	6.084	4.348
2.5 Kortlopende schulden		
2.5.3 Crediteuren	3.710	3.645
2.5.5 Rekening-courant verbonden ondernemingen	96	0
2.5.7 Belastingen en sociale premies	2.800	3.004
2.5.10 Overlopende passiva	15.798	15.045
	<hr/>	<hr/>
	22.404	21.694
 TOTAAL PASSIVA	 <hr/> 35.044	 <hr/> 34.505

Bij de enkelvoudige balans en staat van baten en lasten zijn geen afzonderlijke toelichtingen opgenomen, omdat deze nauwelijks afwijken van de toelichtingen bij de geconsolideerde cijfers. Uitsluitend de deelnemingen, rekening-courant verbonden ondernemingen, het eigen vermogen en de opbrengst deelneming zijn enkelvoudig toegelicht.

Enkelvoudige staat van baten en lasten 2011

(Bedragen x € 1.000)

	Begroting ² 2012 €	Rekening 2011 €	Begroting 2011 €	Rekening 2010 €
BATEN				
3.1 Rijksbijdragen OCW	38.509	40.380	38.883	41.715
3.2 Overige overheidsbijdragen/subsidies	6.288	9.805	10.315	10.315
3.3 Cursus-, les- en examengelden	17.037	15.096	17.141	14.647
3.4 Baten werk in opdracht van derden	4.052	3.441	4.076	3.813
Resultaat deelneming	0	(128)	0	(104)
3.5 Overige baten	1.618	2.258	1.803	2.483
TOTAAL BATEN	67.504	70.852	72.218	72.869
LASTEN				
4.1 Personele lasten	48.463	52.836	52.536	48.909
Inkomensoverdracht (MSM)	2.288	2.493	2.535	2.535
4.2 Afschrijvingen	2.317	1.812	1.820	1.640
4.3 Huisvestingslasten	2.992	3.260	2.990	2.918
4.4 Overige lasten	11.634	12.594	12.409	12.253
TOTAAL LASTEN	67.694	72.995	72.290	68.255
SALDO BATEN EN LASTEN	(190)	(2.143)	(72)	4.614
5 Financiële baten en lasten	230	236	162	204
RESULTAAT	40	(1.907)	90	4.818

²Anticiperend op ontwikkelingen in wet- en regelgeving ten aanzien van de jaarverslaggeving voor onderwijsinstellingen is de begroting van het volgende boekjaar (2012) opgenomen.

Toelichting op de enkelvoudige balans en staat van baten en lasten

Algemeen

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Deze bepalingen zijn van toepassing op grond van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs.

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling voor de enkelvoudige jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening zijn gelijk. Deelnemingen in groepsmaatschappijen worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaarde.

Voor de grondslagen van de waardering van activa en passiva en voor de bepaling van het resultaat wordt verwezen naar de op pagina 7 tot en met 12 opgenomen toelichting op de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten.

Deelnemingen

De geconsolideerde balans en exploitatierekening omvat naast de cijfers van de Open Universiteit ook de gegevens van de 5 hierna genoemde deelnemingen.

Open Universiteit
Bevoegd gezag: 30720
Bronnummer: 22NC
Bezoekadres: Valkenburgerweg 177, 6419 AT Heerlen
Postadres: Postbus 2960, 6401 DL Heerlen
Algemeen telefoonnummer: 045-5762222
Website: www.ou.nl
Contactpersoon: Drs.R.S.J.Rikers FC
Telefoon 045-5762146
e-mail: rob.rikers@ou.nl

OU Holding BV
Statutair gevestigd te : Heerlen
Juridische status : BV
Soort activiteit : code 4 (Overig)
Eigen vermogen 31-12-2011 : € 0k
Exploitatiesaldo 2011 : € 128k negatief
Omzet jaar 2011 : € 131k negatief
Verklaring ex art. 2:403 BW : nee
Directie : OU
Volmacht : R.J.F. Edelbroek
De BV is een 100% deelneming van de OU en is volledig geconsolideerd

Open Universiteit (OU) Diensten BV
Statutair gevestigd te : Heerlen
Juridische status : BV
Soort activiteit : code 4(Overig)
Eigen vermogen 31-12-2011 : € 15k
Exploitatiesaldo 2011 : € 1k negatief
Omzet jaar 2011 : € 0k
Verklaring ex art. 2:403 BW : nee
Directie : OU Holding BV
Volmacht : R.J.F. Edelbroek
De BV is een 100% deelneming van OU Holding BV en is volledig geconsolideerd

Open Universiteit (OU) Deelnemingen BV
 Statutair gevestigd te : Heerlen
 Juridische status : BV
 Soort activiteit : code 4(Overig)
 Eigen vermogen 31-12-2011 : € 15k
 Exploitatiesaldo 2011 : € 1k negatief
 Omzet jaar 2011 : € 0k
 Verklaring ex art. 2:403 BW : nee
 Directie : OU Holding BV
 Volmacht : R.J.F. Edelbroek
 De BV is een 100% deelneming van OU Holding BV en is volledig geconsolideerd

Open Universiteit Bedrijfsopleidingen BV
 Statutair gevestigd te : Heerlen
 Juridische status : BV
 Soort activiteit : code 1 (Contractonderwijs)
 Eigen vermogen 31-12-2011 : € 84k
 Exploitatiesaldo 2011 : € 3k negatief
 Omzet jaar 2011 : € 0k
 Verklaring ex art. 2:403 BW : nee
 Directie : OU Holding BV
 Volmacht : mr J.G.M. Liedekerken
 De BV is een 100% deelneming van OU Holding BV en is volledig geconsolideerd

LEX BV
 Statutair gevestigd te : Heerlen
 Juridische status : BV
 Soort activiteit : code 4 (overig)
 Eigen vermogen 31-12-2011 : € 0k
 Exploitatiesaldo 2011 : € 125k negatief
 Omzet jaar 2011 : € 178k
 Verklaring ex art. 2:403 BW : nee
 Directie : OU Holding BV
 Volmacht : mr. P.E. ter Horst
 De BV is een 100% deelneming van OU Holding BV en is volledig geconsolideerd.

Het verloop van de financiële vaste activa kan als volgt worden gespecificeerd:

	Groeps- maatschappijen €	Lening u/g VOMOUNL €	Vooruitbetaalde licenties €	Totaal €
Stand per 1 januari 2011	2	5	61	68
Resultaat deelnemingen	-128	0	0	-128
Overige mutaties	126	0	28	154
Stand per 31 december 2011	0	5	33	38

Rekening-Courant verbonden ondernemingen

De Open Universiteit en OU Holding BV zijn overeengekomen om het negatieve eigen vermogen van LEX BV aan te zuiveren tot nihil. De aanzuivering van het eigen vermogen bedraagt € 126K.

Toelichting op het eigen vermogen

(Bedragen x € 1.000)

	Stand per 1 jan. 2011 €	Resultaat 2011 €	Overige mutaties 2011 €	Stand per 31 dec. 2011 €
Algemene reserve				
2.1.1 Algemene reserve				
Publiek	8.152	(1.779)	25	6.398
Privaat	(114)	(128)	0	(242)
	<u>8.038</u>	<u>(1.907)</u>	<u>25</u>	<u>6.156</u>
	-----	-----	-----	-----
Bestemmingsreserve				
2.1.2 Bestemmingsreserve (publiek)				
Hooglerarenfonds	369	0	31	400
Joint Degrees	56	0	(56)	0
	<u>425</u>	<u>0</u>	<u>(25)</u>	<u>400</u>
	-----	-----	-----	-----
Resultaat	8.463	(1.907)	0	6.556

Algemene reserve

Algemene reserve (publiek)

Het verloop van de algemene reserve in 2011 kan als volgt worden weergegeven:

	2011 x € 1.000	2010 x € 1.000
Stand per 1 januari	8.152	3.294
Bij/af: overboeking van c.q. naar bestemmingsreserve	25	(64)
Bij: exploitatiesaldo	(1.779)	4.922
Stand per 31 december	6.398	8.152

Algemene reserve (privaat)

Het verloop van de algemene reserve in 2011 kan als volgt worden weergegeven:

	2011 x € 1.000	2010 x € 1.000
Stand per 1 januari	(114)	(10)
Af: overboeking van bestemmingsreserve	0	0
Af: exploitatiesaldo	(128)	(104)
Stand per 31 december	(242)	(114)

Bestemmingsreserve

Bestemmingsreserve Hooglerarenfonds (publiek)

Het verloop van de algemene reserve in 2011 kan als volgt worden weergegeven:

	2011 x € 1.000	2010 x € 1.000
Stand per 1 januari	369	320
Af: overboeking van algemene reserve	0	0
Bij: dotatie exploitatie overschot faculteit CW	132	54
Af: benutting	(101)	(5)
Stand per 31 december	400	369

Bestemmingsreserve Joint Degrees (publiek)

Het verloop van de algemene reserve in 2011 kan als volgt worden weergegeven:

	2011 x € 1.000	2010 x € 1.000
Stand per 1 januari	56	41
Af/bij: overboeking van algemene reserve	(56)	15
Stand per 31 december	0	56

Opbrengst deelneming

De opbrengst deelneming kan als volgt worden gespecificeerd:

	2011 x € 1.000	2010 x € 1.000
OU Holding BV	(128)	(104)
Totalen	(128)	(104)

Overige gegevens

Bestemming van het resultaat

Het resultaat 2011 ad € 1.907k negatief is onttrokken aan de algemene reserve; zijnde € 1.779k publiek en € 128k privaat.

Vooruitlopend op een definitieve goedkeuring door de Raad van toezicht is de resultaatbestemming reeds in de jaarrekening verwerkt.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum geweest die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum.

“Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het College van Bestuur en de Raad van Toezicht van de Open Universiteit

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2011 van de Open Universiteit te Heerlen gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2011 en de geconsolideerde en enkelvoudige staat van baten en lasten over 2011 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het Bestuur

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met de in Nederland geldende Regeling jaarverslaggeving onderwijs.

Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. Het bestuur is voorts verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van de relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude en fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 2.9, derde lid van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het onderwijsprotocol OCW//EL&I 2011. Dit vereist dat wij voldoen aan voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan alsmede voor de naleving van de betreffende wet- en regelgeving, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het College van Bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de Open Universiteit per 31 december 2011 en van het resultaat over 2011 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2011, in alle van materieel belang zijnde aspecten, voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het onderwijscontroleprotocol OCW/EL&I 2011.

Verklaring betreffende overige bij en krachtens de wet gestelde eisen.

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW

is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat hebben kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Eindhoven, 14 mei 2012
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel ondertekend door:

drs. Th.A.J.C. Snepvangers RA"

Bijlage 1 Overzicht materiële vaste activa

Categorie (Bedragen x € 1.000)	Verkrijgingsprijs 31-12-10	Cum. afschr. 31-12-10	Boekwaarde 31-12-2010	Investerings 2011	Desinvest. 2011	Afschr. desinvest. 2011	Afschr. 2011	Boekwaarde 31-12-2011	Afschr. perc. per jaar
Grond	2.069	0	2.069	0	0	0	0	2.069	nvt
Bestrating campus	1.305	348	957	0	0	0	43	914	3,33%
Overige Terreinwerkzaamheden	775	775	0	0	0	0	0	0	10 of 20%
Gebouwen vóór 2000	17.499	12.312	5.187	3.464	0	0	732	7.919	3,33%
Bologna: casco	4.243	567	3.676	0	0	0	71	3.605	1,67%
Bologna: afbouw	49	12	37	0	0	0	2	35	3,33%
Bologna: installaties	1.144	609	535	24	0	0	77	482	6,7%
Bologna : Voorzieningen LEX BV	0	0	0	0	0	0	0	0	20%
Verbouwingskosten Studiecentra	1.294	894	400	0	0	0	129	271	10%
Overige investeringen gebouwen	833	807	26	0	0	0	26	0	6,7 of 10%
Totaal onroerend goed	29.211	16.324	12.887	3.488	0	0	1.080	15.295	
Vervoermiddelen	197	171	26	0	0	0	18	8	20%
Inventaris	3.313	2.831	482	506	791	791	223	765	20%
Hardware	3.158	2.205	953	203	1356	1356	398	758	25%
Hardware LEX BV	75	75	0	0	0	0	0	0	67%
Software	528	303	225	29	126	126	95	159	20%
Totaal roerend goed	7.271	5.585	1.686	738	2.273	2.273	734	1.689	
Activa in aanleg	80	0	80	0	80	0	0	0	
Totaal materiële vaste activa	36.562	21.909	14.653	4.226	2.353	2.273	1.815	16.984	

Bijlage 2 Model E, Verbonden partijen

Naam (Bedragen x € 1.000)	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen vermogen 31-12-2011	Resultaat 2011	Art 2:403 BW Ja/Nee	Deelname %	Consolidatie %
OU Holding BV	BV	Heerlen	4	€0k	€128k neg.	Nee	100	100
Open Universiteit Diensten BV	BV	Heerlen	4	€15k	€1k neg.	Nee	100	100
Open Universiteit Deelnemingen BV	BV	Heerlen	4	€15k	€1k neg.	Nee	100	100
Open Universiteit Bedrijfsopleidingen BV	BV	Heerlen	1	€84k	€3 neg.	Nee	100	100
LEX BV	BV	Heerlen	4	€0k	€125 neg.	Nee	100	100

Bijlage 3 Model F, Vermelding op basis van de WOPT

Functie (Bedragen x € 1.000)	Duur dienstverband vanaf	Duur dienstverband tot	Belastbaar loon 2011	Belastbaar loon 2010	Uitkeringen 2011	Uitkeringen 2010	Voorzieningen beloningen 2011	Voorzieningen beloningen 2010	Totaal 2011	Totaal 2010
N.v.t.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Bijlage 4 Model G2-B, Overzicht geormerkte subsidies OCW en EL&I (RJ 660, model G)

Doorlopend tot in een
volgend verslagjaar

Omschrijving	Kenmerk Toewijzing	Datum Toewijzing	Bedrag van toewijzing in €	Saldo 01-01-2011 in €	Ontvangen t/m verslagjaar in €	Lasten in het verslagjaar in €	Totale kosten 31-12-2011 in €	Saldo nog te besteden ultimo verslagjaar in €
Wikiwijs	OND/ODB- 2009/133286 U	24-11- 2009	2.035	370	3.178	1.025	2.980	197
	U/DIR/0213	5-7- 2011	1.555					
OER-businessmodel voor de OUNL in een nationale context	PLW/2009/27630	7-12- 2009	300	188	300	138	249	51
Totaal			3.890	558	3.478	1.163	3.229	248

Bijlage 5 Model H, Bezoldiging van bestuurders en toezichthouders

(Bedragen x € 1.000)	Duur arbeidsovereenkomst/ werkzaamheden vanaf	Duur arbeidsovereenkomst/ werkzaamheden t/m	Ingangsdatum dienstverband	Taakomvang in fte	Dienstbetrekking of interimbasis	Periodiek betaalde beloningen 2011	Bonus betalingen/gratificatie	Ontv. pensioenbijdragen/ beloningen betaalbaar op termijn	Uitkering wegens beëindiging
Bestuurders									
Th.J.F.M. Bovens	1-1-2003	30-9-2011	1-1-2003	1	D	90	0	17	0
C.J. Brouwer	1-5-2006	1-5-2016	1-5-2006	1	D	118	0	27	0
A. Oskamp	1-1-2011	1-1-2016	1-1-2011	1	D	119	0	25	0
Totaal bestuurders									
Toezichthouders									
A.H. Brouwer-Korf	1-2-2008	31-1-2012			I	15			
R. van Esbroeck	1-3-2008	29-2-2012			I	10			
P.J.E. Bieringa	1-11-2010	31-10-2014			I	10			
P. Valks	1-3-2009	28-2-2013			I	10			
J.M.L. van Engelen	1-3-2009	28-2-2013			I	10			
Totaal toezichthouders									

Bijlage 6, Financiële Specifieke Rijkssubsidieverantwoording (FSR) Doelsubsidies

(Bedragen x € 1.000)

Subsidie- verstrekker en eventueel uitvoerder	Om- schrijving	Subsidie ID	Project	Looptijd subsidie		Bestedingen project (OHW)			Voorschot	Status
				Begin	Einde	Stand 01-01 -2011	Mutaties	Stand 31-12 -2011		
Verstrekker: OCW	OER-business model voor de OU in een nationale context	PLW/2009/2 7630	Oernd	31-12 -2009	01-07 -2012	€ 111	€ 138	€ 249	€ 300	lopend

Open Universiteit

Bezoekadres
Valkenburgerweg 177
6419 AT Heerlen

Postadres
Postbus 2960
6401 DL Heerlen

Alles uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt onder de vereisten van de Creative Commons-licentie Naamsvermelding-Niet-commercieel-Gelijk delen 3.0 Nederland.

Zie de licentie voor details:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/nl/>

www.ou.nl